

01-2026 | 67. ÅRGANG

AM.NO

Anleggs- MASKINEN

Historisk satsing på fylkesveiene i Innlandet

En dag med bestefar på jobb

Liten entreprenør vant over fylkeskommune

Enova utvider støtteordningen

Stor fornøyde renovasjonsdamer i Finnmark

Stort etterslep – få jobber

Ruster opp for større oppdrag i hele landet

Scania tar sikkerhet til et nytt standardnivå

NY STANDARD: AIRBAG

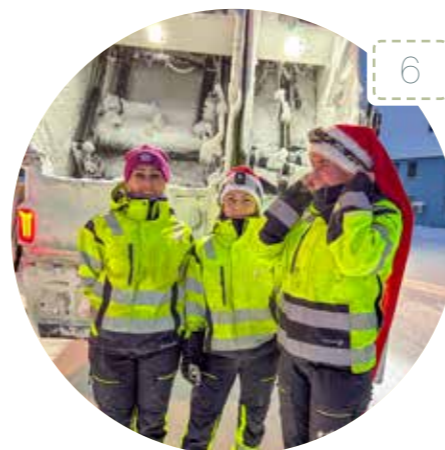
Norsk Scania AS skaper en enda tryggere arbeidsplass for sjåføren når airbag i ratt og sidevindu blir standard.* Standarden gjelder alle førerhustyper, med mulighet for tilvalg av sidegardin for passasjer. Scania er siden 2017 eneste lastebilprodusent med sideairbag for det europeiske markedet.

Ta kontakt med din lokale selger for tilbud på en ny og enda tryggere Scania i dag.

*Gjelder på lastebiler solgt nye i Norge fra 15.09.2024

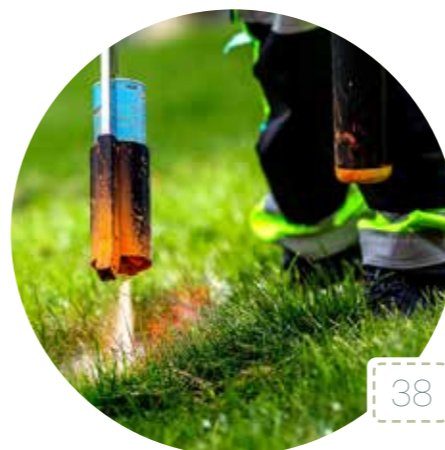
SCANIA

6

30

38

45

Innhold

- 6 Storfornøyde renovasjonsdamer i Øst-Finnmark
- 12 Nytt navn og ny lokasjon: Anleggsbransjens møteplass
- 24 MEF mener: Er det lov å tru på litt lysare tider?
- 26 Høyere totalvekt for utvalgte vogntog
- 27 Historisk satsing på fylkesveiene i Innlandet
- 28 Enova utvider støtteordningen for utslippsfrie anleggsmaskiner
- 30 En dag med bestefar på Operasjon Dagsverk
- 32 To er blitt til én – ruster opp for større oppdrag i hele landet
- 36 Liten entreprenør vant over fylkeskommune i vinterdriftssak
- 38 Ledningsregistreringsforskriften evalueres, etter påtrykk fra MEF
- 40 VA-bransjens paradoks: Stort etterslep – få jobber
- 43 Maskinene som bygger fremtiden
- 44 Veivesenet lyser ut 20 kontrakter i 2026
- 45 Vedum møtte entreprenører i Innlandet
- 46 Kritiserer Båtsfjords brøytevedtak
- 48 Ytterligere nedgang i maskinsalg
- 51 Jobber for en varig løsning for sentral godkjenning
- 52 Sikkerhetsstillelse i entrepriseprojekter – dette må du vite
- 54 Bransjeoversikten
- 56 MEF-nytt

12

Få medlemsfordel på mobilabonnement
Frihet og Frihet Premium.

Ubegrenset data på raskt og trygt mobilnett fra Telenor

Velger du abonnementene Frihet for alle dine kollegaer, får du SafeZone og Aktiv Bruker inkludert. Frihetsabonnementene gir deg ubegrenset data og forutsigbarhet på kostnader. Du går aldri tom for data og kan surfe trygt på mobilnettet uten å måtte koble deg på usikre WiFi-nett. Logg inn på MEF sin nettside og se avtale.

Kolofon

Utgiver:
Maskinentreprenørenes
Forbund

Redaksjon:
Pb. 505, Sentrum,
0105 Oslo
Fred. Olsens gate 3,
0152 Oslo
Tlf. 22 40 29 00
anleggsmaskinen@mef.no

Annonser:
A2Media AS
Pia Himberg
Tlf. 996 43 042
pia@a2media.no

Ann-Kristin Haugen
ann-kristin@a2media.no
Tlf.: 418 12 132

Forsidebilde:
Njål Hagen

Design:
Edda Grafisk AS

Trykkansvarlig:
Edda Presse

ISSN 0003-3715
67. årgang

Trykksak
4041 0820

Leder

Lysner det snart i horisonten?

Det er noe med den tida vi er inne i nå. Jula er over, med alle de varme, hyggelige og gode opplevelsene den førte med seg. Nå er det kaldt og mørkt, maten er kjedelig, nyttårsforsettene er allerede brutt, kontoen er skranten og det er lite å se frem til. I hvert fall virker det sånn. Jeg leste nylig at den tredje mandagen i januar er ansett som den verste dagen i hele året – blåmandagen over alle blåmandager. I år falt den på den 19. januar. Dagen etter startet det som av mange kalles årets viktigste møteplass for anleggsbransjen – Anlegg Norge. Ett av temaene der, var nettopp de mørke, tunge tidene i bransjen. Det har egentlig vært dårlig stelt helt siden koronaen, og det er mange som sliter – noe MEFs rykende ferske medlemsundersøkelse også viser. Samtidig rapporterer Maskingrossisternes Forening (MGF) om videre nedgang i salget av nye anleggsmaskiner i 2025 sammenlignet med 2024, som også var et dårlig år. Mange entreprenører har gått konkurs, og enda flere har måttet permittere ansatte.

Dette er egentlig et paradoks, med tanke på hvor mange oppgaver det er å ta tak i der ute. Riks- og fylkesveiene våre er i så dårlig forfatning, at

det dør 30 mennesker hvert eneste år som en direkte følge av det, ifølge Riksrevisjonen. På vann- og avløpsnett er etterslepet så stort at man nesten ikke klarer å ta det innover seg. Hele 30 prosent av alt drikkevannet her i landet renner ut i bakken på grunn av lekkasjer, ifølge SSB. Og ikke siden 1946 har det blitt igangsatt bygging av så få boliger her i landet som i 2024, ifølge Boligprodusentenes Forening. 2025 var ikke noe særlig bedre. I Oslo er tallene ekstra ille, mens boligprisene bare øker og øker. Som kjent må det anleggsarbeider til i forkant av ethvert nytt bygg, så dette får store konsekvenser for bransjen.

I tillegg vet vi at det skal satses på forsvar og beredskap i tiden som kommer.

Det burde altså være mer enn nok jobb for alle i lang tid fremover. Hvis bare den politiske viljen er der.

Anlegg Norge ble forresten også arrangert den samme uka som sola endelig kom tilbake i store deler av Nord-Norge. Vi får la det stå som et symbol på at det forhåpentligvis blir lysere tider i bransjen vår snart også.

Runar F. Daler - rd@mef.no

Redaksjonen

Ansv. redaktør
Runar F. Daler
Tlf: 482 46 412
rd@mef.no

Journalist
Njål Hagen
Tlf: 917 93 407
nh@mef.no

Kari Druglimo-Nygaard
Andrea Holtekjølen
Fredrik Tronhuus

Abonner

9 utgaver per år.
Kun kr 799,-

Skann
koden for
å bestille
abonnement.

Sprøytesåing av gress – vi limer gresset på!

Vi utfører sprøytesåing
effektivt og rimelig,
med godt resultat og
kun fornøyde kunder!

Vi har 33 års erfaring.

Anleggsgartnermester Arne Giskeødegård

90 50 32 32 | Storlidalsvegen 74, 7342 LØNSET
nyttgress.no | oppdalnaturstein.no | Arne.g@oppdal.com

StartBANK

Storformnøyde renovasjonsdamer i Øst-Finnmark

Til tross for 10-timers skift, bitende kulde, tunge avfallsdunker, ekle rotter og sprukne hydraulikkslanger, er de tre Tana-damene samstemte: – Sjøppelkjøring er verdens beste og tøffeste jobb!

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

Vi tok turen til Tana rett før jul for å møte de tre kvinnelige renovatørene Malene Lindi Johansen (43), Erica Jensen (33) og Ida Katrine Olsen (36), i Øst-Finnmark avfallsselskap AS (ØFAS). Et par mil nord for Tana bru, treffer vi på den store, moderne renovasjonsbilen, med tre separate kamre til ulike avfallstyper. Ut av førerhuset spretter tre smørblide damer, hvorav to har gått «all in» i førjulstida og er iført kledelige nisseluer.

Takkekort og godsaker

Malene, Erica og Ida er tre av fem fast ansatte renovatører (de to andre er menn) hos ØFAS Husholdning,

som betjener kommunene i Øst-Finnmark. Selskapet har også en avdeling som betjener Sør-Varanger kommune.

Selv om det hender de støter på enkelte utfordringer underveis, er de tre damene tydelige på at de virkelig stortrives på jobb.

– Det er et utrolig godt arbeidsmiljø her og vi trives veldig godt sammen. Vi er alltid tre på én bil, og alle fem rullerer. Så det er ikke sånn at vi damene alltid jobber sammen. Det er bra med litt variasjon også, sier de.

– Vi treffer på mange hyggelige folk der ute. Nå før jul får vi også en del hyggelig oppmerksomhet.

Det var tre virkelig smørblide damer fra ØFAS vi møtte et par mil nord for Tana bru. Fra venstre: Malene Lindi Johansen, Erica Jensen og Ida Katrine Olsen.

Noen henger ut poser på dunkene til oss, med både takkekort og godsaker. Det er virkelig en takknemlig jobb, smiler de og viser fornøyde frem dagens fangst; kransekake, konfekteske og flere kort – og dagen er ennå ung.

Store avstander

En typisk arbeidsdag starter klokka seks om morgenen, og varer enten 7,5 eller 10 timer, avhengig av hvor lang ruta er.

– Vi betjener kommunene Vardø, Båtsfjord, Berlevåg, Nesseby og Tana, og det er store avstander! Bare til Berlevåg og Vardø er det rundt to timer å kjøre én vei, forteller Malene.

– I dag kjører vi en 10-timers rute. Hvis vi er veldig effektive, og det ikke dukker opp noe spesielt underveis, kan vi klare å bli ferdige på litt kortere tid. Det blir nesten som en slags bonus, sier Ida med et smil.

– Dessuten har vi fri hver fredag, og vi jobber ikke turnus, så vi har mye tid til å være sosiale på fritiden. Det er helt perfekt, egentlig!

Sprukne hydraulikkslanger

Men det hender altså at de møter noen utfordringer på veien.

– Det er jo mye vær og vind. Av og til er det glatt. Andre ganger vasser vi i snø og dunken kan være

På sommeren er det tørt og varmt og det støver, mens om vinteren kan kulda være et problem, sier Malene.

Like før jul er det mange som gir renovatørene litt ekstra oppmerksomhet. Her viser de tre fornøyd frem dagens (foreløpige) fangst.

frosset fast. Det er også enkelte tunge løft, så man bør jo være i en viss fysisk form, sier Ida.

– På sommeren er det tørt og varmt og det støver, mens om vinteren kan kulda være et problem, både for oss og bilen, sier Malene.

ALT I SMØREMIDLER til anlegg, skog og landbruk!

- Vi leverer over hele Norge.
- Gunstige priser.
- Vi har også originaloljene for New Holland og CASE (IH) anleggs- og landbruksmaskiner.
- Biologisk nedbrytbare sagkjedeoljer.
- Biologisk nedbrytbare hydraulikkoljer, både syntetiske og vegetabiliske.

Keddell & Bommen AS

Tlf.: 22 06 15 30 / E-post: olje@keddell.no

Det kan bli noen tunge løft i løpet av en arbeidsdag. Her er Erica i aksjon.

– For tre uker siden var det 28 minus. Da sprakk hydraulikkslangene på bilen, og det ble store lekkasjer. Det var rett og slett for kaldt, og bilen måtte på verksted, forteller Erica.

– Nå har vi heldigvis fått denne nye bilen, som skal ha bedre ledninger, så vi håper vi slipper å oppleve det igjen.

– Dette er dessuten en Volvo – og det er jo best, smiler Ida.

Rotter og eksplosjoner

– En ting som er bra med vinter og kulde, er at da er det ikke så mye lukt. Det er jo ikke til å legge skjul på at det blir mye vonde lukter på sommerstid. Men man bli fort vant til det, forteller Malene.

– Noe vi derimot aldri bli helt vant til er rottene. De kan hoppe ut av søppelposer og sekker, eller fra avfallskamrene på bilen, når vi minst venter det. En av gutta som jobber her, holdt på å få en rotte midt i fleisen i sommer, sier Ida.

– I tillegg kan det være litt problemer som følge av at folk ikke alltid er så flinke til å sortere. Det har faktisk vært noen eksplosjoner på mottaket, på grunn av batterier og elektronikk som ikke er sortert ut, forteller Erica.

– I Bodø tok en hel søppelbil fyr fordi noen hadde kastet et bilbatteri i restavfallet! Dette handler jo om vår sikkerhet også.

Minst like mye drama med mannfolka

Malene, som begynte i ØFAS for fire år siden, er den av de tre som har vært der lengst. Ida og Erica har jobbet syv år sammen i Mesta, først og fremst som brøytebilsjåførere, og kom til ØFAS for henholdsvis to og et halvt år og fire måneder siden.

– Jeg ville bare prøve noe annet da jeg begynte her. Det var litt skummelt, for jeg visste ingenting om dette, men det har vært helt supert, sier Malene.

– Til å begynne med var det bare mannfolk her, og det fungerte bra det også, men det var godt at vi ble flere jenter. De sier det er mye drama med kvinnfolk, men mannfolka er jammen ikke noe bedre, ler hun.

– Jeg hadde vel egentlig aldri lagt noe særlig merke til søppelbiler før jeg begynte her, men jeg har trivdes fra dag én, sier Ida fornøyd.

– Ida skrøt så mye av ØFAS etter at hun begynte her. Hun likte seg så godt, og det var til og med flere jenter. Dermed fikk jeg også lyst til å søke her. Det har jeg ikke angra på, smiler Erica.

Imponerte abonnenter

Elling Ellingsen er driftsleder i ØFAS Husholdning, og

sjefen til Malene, Ida og Erica. Han er svært fornøyd med det blide trekløveret, og han mener jentene bidrar positivt til arbeidsmiljøet.

– Det er vel som på de fleste andre arbeidsplasser, at det gjør noe med arbeidsmiljøet og synergien i gruppa når begge kjønn er representert. Her har vi til og med en overvekt av kvinnelige sjåførere, noe som bare er positivt, sier Ellingsen.

– Malene, Ida og Erica fungerer kjempebra sammen. De har veldig godt humør på jobb, og en god dialog seg imellom. Det samme gjelder også hvis en eller begge de mannlige sjåførene er med. Vi får dessuten en del positive tilbakemeldinger fra abonnentene, som nok blir både litt overraska og imponerte når de ser at tre damer er ute og renoverer, kanskje i 30 minusgrader, ler driftslederen.

– For det er jo faktisk litt spesielt med tre damer på én renovasjonsbil. Jeg vet ikke om det er det eneste tilfellet i landet, men det kan umulig være mange.

Verdens beste jobb!

Alle de tre damene er enige om én ting: de ønsker å løfte og fremsnakke yrket sitt.

– Det er nok en del folk som ser litt ned på det. Søppelbil, liksom. Men det er faktisk en jævlig kul jobb! Det er mange utfordringer, som kan være artig. Jeg trodde

Elling Ellingsen (til høyre), driftsleder i ØFAS Husholdning, mener jentene bidrar positivt til arbeidsmiljøet. – Det gjør noe med arbeidsmiljøet og synergien i gruppa når begge kjønn er representert, sier han.

jeg kunne kjøre lastebil, før jeg begynte her, sier Ida.

– Det er jo mye tøffere, og vanskeligere, å kjøre søppelbil enn brøytebil! Vi må inn på kronglete steder med kriker og kroker, og snu på trange, uoversiktlige plasser. Og dette er jo en lang bil, sier Erica.

**SMAL NOK FOR
VEIKJØRING, STERK
I TERRENGET!**

922G 2.55

HYDREMA
KEEPS YOU MOVING

Ida er spesielt fornøyd med at den nye renovasjonsbilen er en Volvo.

Barnehagebarn er damenes største fans. De synes det er så gøy at de står bakpå bilen, og de følger med i vinduene hver morgen når de kjører forbi.

– Lønna er også ganske bra. Jeg har vel kanskje gått litt ned i lønn fra forrige jobb, men her jobber vi jo fire dager i uka, og har fri i helgene. Vi har et liv, sier hun engasjert.

– Så har vi jo noen faste fans, som er veldig hyggelig;

– Dette er verdens beste jobb! Og vi damer klarer det minst like bra som mannfolka, sier Erica, Malene og Ida.

nemlig barnehagebarn. De følger med i vinduene hver morgen når vi kjører forbi, og de synes det er så gøy at vi står der bak på bilen, smiler Malene.

– Dette er verdens beste jobb! Og vi damer klarer det minst like bra som mannfolka, avslutter de i kor. ●

Digitale påvisningsmerker – rett i maskinstyringssystemet

Sikrere graving. Mindre vedlikehold. Mer kontroll.

Med digitale påvisningsmerker fra Geomatikk får du merkene fra påvisning rett inn i maskinstyringssystemet. Dermed kan du som graver alltid følge traseene digitalt.

- Full oversikt over traseene - uansett vær
- Mindre tid på vedlikehold av merker
- Varsling i maskinstyring ved fare for kabelskade

Skann med din
mobiltelefon
for å lese mer

Vi sender samme dag!

33 33 11 33 ems@ems.no
www.ems.no

Pumper til rett pris og rett tid.

MEF-sjefen, Julie Brodtkorb, ønsket 1800 deltakere velkommen til årets arrangement.

NYTT NAVN OG NY LOKASJON:

Anleggsbransjens møteplass

Maskinentrepenørenes Forbunds årlige arrangement på Gardermoen i januar har skiftet både navn og sted, men er i aller høyeste grad fortsatt anleggsbransjens viktigste møteplass.

Tekst og foto: Njål Hagen og Runar F. Daler – am@mef.no

Tirsdag 20. januar ønsket MEF-sjef Julie Brodtkorb de mange deltakerne velkommen til tre dager med faglig og sosialt påfyll. Totalt var 1800 personer påmeldt til en rekke fagseminarer, med mer enn 50 foredrag, som dekket et bredt spekter av temaer av stor relevans og interesse for anleggsbransjen.

Utstilling

I den store hallen i Thon Congress Gardermoen var om lag 130 utstillere samlet, og mellom de mange foredragene, benyttet mange deltakere muligheten til å slå av en prat, og kanskje gjøre en god avtale.

Underholdning

Som alltid er underholdningen viktige innslag i løpet av konferansen. Under Festmiddagen på tirsdag var det Ken André Ottesen (BAdeKen) og Rune Nilson som sørget for å trimme lattermusklene til de mer enn 1000 deltakerne. Dagen etter, under Brakkemiddagen, sto stemningen i taket da Petter Katastrofe og Carina Dahl spilte opp til dans, etter at Atle Antonsen hadde varmet dem opp.

Carina Dahl var et populært innslag blant deltakerne under Brakkemiddagen på onsdag.

Martin Grønnslett, MEFs regionsjef i Nord, ledet et eget seminar om kunstig intelligens i bransjen.

Forandring fryder: Etter mange år på The Qube var arrangementet i år flyttet til Thon Congress Gardermoen. Tilbakemeldingene tyder på at det var et godt valg.

Far og datter Richard og Ada Hermine Pettersen, som vant den sjette sesongen av TV 2-serien «Kompani Lauritzen» i 2025, var et spennende innslag blant seminarene.

Det var mye liv i utstillingshallen.

Roald Madsen AS er Årets lærebedrift

Tromsø-entreprenøren Roald Madsen AS ble kåret til «Årets lærebedrift 2025» foran 1100 feststemte deltakere under Anlegg Norge.

Dette er niende året på rad at Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) deler ut prisen for Årets lærebedrift. Prisen har gjennom årene blitt svært så prestisjefyllt, og man kunne høre en knappenål falle i den fullsatte salen da MEF-sjef Julie Brodtkorb annonserte vinneren.

Gir folk en sjanse

– Roald Madsen er kjent som en bedrift som tar inn et stort spekter av mennesker. Både de som har falt litt ut på skrånplanet, og de som står uten jobb. Bedriften er også med i Anleggsløftet, fortalte Frank Brendeløkken, daglig leder OKAB Nord, da vi møtte ham og representanter fra Roald Madsen i fjor høst.

Personalsjef hos Roald Madsen, Wiggo Brox, fortalte

at bedriften har satset kraftig på opplæring og lærlinger de senere årene.

– Jeg må kunne si at vi har vært fremoverlente og allsidige når det gjelder lærlinger. Vi har tatt inn lærlinger i flere ulike fagretninger; både anleggsmaskinførerfaget, anleggsmaskinmekanikerfaget og transportfaget. En av våre ansatte var også en del av det første kullet av anleggsrørleggerlærlinger. Han tok fagbrev like før sommeren i år, sa han.

– Vi har også et godt samarbeid med NAV, og vi prøver å gi folk en sjanse til å komme seg ut i arbeid. Så lenge de er interessert, står på og ønsker å jobbe, er de velkomne hit, uavhengig av bakgrunn.

Hjelper lærlinger med bolig

Det kan imidlertid være utfordrende å skaffe lærlinger for Tromsø-bedriften.

– Det er ikke bare-bare å få lærlinger hit til Tromsø. Stadig færre søker seg hit, noe som nok delvis skyldes boligsituasjonen. Det har blitt veldig dyrt å bo her, så det å leie på en lærlingelønn er bortimot umulig. Derfor prøver vi å bistå litt, i form av at vi leier en bolig som vi fremleier for en gunstig pris til lærlinger og ansatte ved behov, fortalte Brox.

Lite ante han da, at han noen måneder senere skulle stå på scenen på Anlegg Norge og ta imot den høyt-hengende prisen på vegne av sin bedrift.

– Det viktigste fundamentet for bransjen

Det var MEF-sjef Julie Brodtkorb som fikk æren av å dele ut prisen til vinneren.

Roald Madsen AS er Årets lærebedrift 2025. Her sammen med de andre nominerte.

– Dette er en av de aller viktigste kåringer vi har. Uten det fokuset disse bedriftene har på å få inn lærlinger, gi dem et godt møte med vår sektor og få dem ut som gode fagarbeidere, så har vi til slutt ingenting. Dette er det viktigste fundamentet for hele bransjen vår, sa hun.

– For oss er alle de nominerte som står her, vinnere, slo Brodtkorb fast, før hun leste opp juryens begrunnelse.

Verdig vinner

Her følger deler av juryens begrunnelse for at det var Roald Madsen AS som gikk helt til topps i det sterke feltet av kandidater til Årets lærebedrift:

«Bedriften har et inkluderende og forståelsesfullt arbeidsmiljø, hvor lærlinger blir tatt på alvor og behandlet med respekt. Lærlingene opplever å bli hørt, inkludert og får god oppfølging både faglig og sosialt. Bedriften har satset bredt på lærlinger innen flere fagretninger, og har hatt lærlinger kontinuerlig

i over 20 år. De har også vært innovative ved å ta inn lærlinger i nye fag, som anleggsrørleggerfaget.

«Bedriften opererer i et område med et presset boligmarked og viser stor fleksibilitet og omsorg ved å bistå lærlinger med bolig. Den har et sterkt fokus på rekruttering til bransjen, og ser det som en plikt å lære bort faget til nye generasjoner. De er åpne for å gi folk en ny sjanse, uavhengig av bakgrunn, og samarbeider aktivt med NAV og deltar i prosjekter som Anleggsløftet. Bedriften har også tatt inn personer på åpen soning og bidratt til å inkludere dem i arbeidslivet.

«Gjennom sitt engasjement, inkluderende kultur, brede fagtilbud og systematiske oppfølging har bedriften vist seg som en forbilledlig lærebedrift. De bidrar til å sikre rekruttering, utvikling og inkludering i anleggsbransjen, og er en verdig vinner av prisen Årets lærebedrift».

Kandidatene til Årets lærebedrift 2025

Foruten vinnerbedriften, Roald Madsen AS (region Nord), er dette de andre nominerte bedriftene: Blindheim Maskin & Transport AS (region Midt), Nordbø Maskin AS (region Sørvest), Gjøvik Graveservice AS (region Øst), Per A. Øren AS (region Vest), Tveter & Lund AS (region Sørøst), Holth Skogsdrift AS (avd. skog), Fundamentering AS (avd. boring og fundamentering)

Wiggo Brox, personalsjef i Roald Madsen AS, fikk overrakt prisen av MEF-sjef Julie Brodtkorb.

Fagskolen i Nord

Anlegg 120 studiepoeng
BIM Anlegg 60 studiepoeng

Anbud
AnleggsBIM
Anleggsledelse
Anleggsteknikk
Geomatikk
Geoteknikk

Hev din kompetanse hos oss!

HMS/KS
Kalkulasjon
Konstruksjoner
Kontrakter
Søknadsprosedyrer

SE VÅR BROSJYRE

-Enorme forsvarsinvesteringer vil merkes i anleggsbransjen

Først og fremst må vi være beredt, ikke redde, sa forsvarsminister Tore O. Sandvik om verdenssituasjonen, under Anlegg Norge. Og anleggsbransjen kommer til å merke forsvarsinvesteringene i veldig stor grad fremover, lovet han.

Den usikre og uforutsigbare verdenssituasjonen som råder for tiden, var naturlig nok tema da MEFs adm.dir. Julie Brodtkorb og nestleder Roger Ingebrigtsen inviterte forsvarsminister Tore O. Sandvik opp på scenen på Anlegg Norge. Sandvik presiserte at vi ikke skal være redde.

– Vi er medlem av verdens mektigste militærallianse, og det gir oss trygghet. I enda større grad etter at Sverige og Finland også har meldt seg inn, sa Sandvik. Han la ikke skjul på at vi har vært naive og bygd ned Forsvaret over tid – en utvikling som nå må snus raskt.

– Etter andre verdenskrig var det en beredskapstankegang her i landet. Når vi bygde veier, så skulle de tåle mobilisering, og det ble bygd masse tilfluktsrom. Dette sluttet vi med en gang på 70-tallet. Vi har bygd beredskapen ned – altfor mye ned – og det tar tid å bygge det opp igjen, sa han.

– Europa og Norge skal ta større ansvar for egen sikkerhet. Derfor bruker vi nå enorme ressurser på Forsvaret, og vi skal bruke enda mer i årene som kommer. I 2021 var forsvarsbudsjettet på 63 milliarder. I år er det på 180 milliarder – omtrent en tredobling.

MEFs nestleder Roger Ingebrigtsen, forsvarsminister Tore O. Sandvik og MEF-sjef Julie Brodtkorb i samtale.

– Det vil komme enorme investeringer fram mot 2036, og vi vil merke disse i veldig stor grad også i anleggsbransjen framover, sa forsvarsministeren.

oppgavene anleggsbransjen kan bidra med i en skarp situasjon.

– Det er både å sprengte eksisterende broer – altså ødelegge mobilitet – hvis det er behov for det, og det er å bygge mobilitet, der det trengs.

– Få jobbene ut!

Brodtkorb var også svært tydelig på viktigheten av at konkrete jobber nå kommer ut.

– Da Stortinget enstemmig vedtok at vi virkelig skal satse på Forsvaret, så ble hele bransjen innkalt til Forsvarsbygg. Det var liksom ikke måte på alt man skulle gjøre, ikke minst i nord. Men nå ser vi at i Øst-Finnmark er det veldig mange av våre medlemmer som ikke har noe å gjøre i det hele tatt, sa hun.

– Næringslivet kalibrerer jo ut ifra de signalene man får, så et viktig hint til deg, forsvarsminister, er følgende: Få jobbene ut nå, eller så risikerer vi at de lokale entreprenørene bli borte!

Dyktig anleggsbransje

Forsvarsminister Sandvik repeterte at det skal brukes flere titalls milliarder, og det vil generere mye jobb, også for anleggsbransjen.

– Vi er kun ett år inn i forsvarsløftet, og vi kan ikke gjøre alt på ett år. Men vi kommer til å gjøre en del ting raskere enn planlagt, fordi vi må være beredt tidligere. Og én ting er å være beredt i tilfelle krig, men beredskap må vi ha hele tiden. Vi vet det vil komme flere naturhendelser; klimaendringer slår inn, det er flom, det er storm, orkaner og så videre. Og da er min erfaring at både norske kommuner og ikke minst anleggsbransjen, er veldig gode når det gjelder, sa ministeren.

KJENDISBESØK PÅ STANDEN

Far og datter, Rikard og Oda Pettersen (t.v.), jobber begge hos Park & Anlegg AS, og ble rikskjendiser da de deltok i Kompani Lauritzen som ble sendt på TV2 i fjor høst. Nummer to fra venstre er Pia Himberg og lengst til høyre står Ann-Kristin Haugen – våre to eminente annonseselgere.

Volvo Maskin stilte med et stort antall representanter, og de hadde også tatt med en Volvo L90 Electric som de viste frem på standen. Midt i bildet er mangeårig salgssjef i Volvo Maskin, David Kristianslund. Om kort tid går han fullt over i sin nye rolle som teknisk direktør.

Artisten Petter Katastrofe skapte god stemning under brakkefesten på kveld nummer to.

Enkelte utstillere sørget også for god underholdning.

BETONGPRODUKTER TIL UTEMILJØ

Aas Betong fra Elnesvågen, ikke langt fra Molde, produserer og leverer det meste av betongprodukter for bruk utomhus. Torstein Vatne begynte som selger i selskapet 1. oktober i fjor, og forteller at de blant annet har heller, belegningsstein, mur og blokk, kantstein og Redi støttemur, som de viste frem på messa.

– Redi er et amerikansk produkt som vi produserer på lisens, og vi er de eneste i Norge som gjør dette. Vi har videreutviklet produktene for å tilpasse dem til norske forhold, sier Vatne.

Det var rundt 1000 deltakere på Festmiddagen og ca. 1100 på Brakkefesten.

MEF-sjefen Julie Brodtkorb fikk messedronningen Kari Druglimo-Nygaard opp på scenen, og takket henne for innsatsen hun har lagt ned i forbindelse med Anlegg Norge. Druglimo-Nygaard er til daglig kommunikasjonsrådgiver i MEF.

MESSEPRAT

Anlegg Norge er anleggsbransjens møteplass, og det er her entreprenører, leverandører og andre bransjeaktører møtes. Her er det MEFs regionsjef Leiv Peter Blakstad (i midten) og distriktssjef Solvår Milach Strand som slår av en prat med Cato Jensen hos Brødrene Dahl AS.

Kommer solen snart tilbake?

Med «Here comes the sun» av The Beatles som bakgrunnsmusikk, introduserte MEFs nestleder Roger Ingebrigtsen temaet «lys eller mørke i 2026 for anleggsbransjen».

MEF tar pulsen på bransjen to ganger i året, ved hjelp av sine medlemsundersøkelser. Kommunikasjonssjef Fredrik Tronhuus fortalte kort om den rykende ferske undersøkelsen, som dessverre ikke svarte helt til den optimistiske introduksjonsmusikken.

– Medlemmene forteller at situasjonen egentlig er helt lik som de tre siste årene, når det gjelder summen av omsetning, lønnsomhet og sysselsetting, sa Tronhuus og pekte på en graf på storskjermen. Den viste at omtrent akkurat da Russland gikk inn i Ukraina, opplevde anleggsbransjen et signifikant fall, og det har ikke har tatt seg opp igjen siden. Og når denne situasjonen varer så lenge, blir det et problem. Det er begrenset hvor lenge man kan overleve med lav lønnsomhet, sa Tronhuus.

Todelt økonomi

Hvordan kan det ha seg at mange deler av norsk næringsliv sier at det går bra for tiden, mens situasjonen er så annerledes her, undret ordstyrer Roger Ingebrigtsen.

– Det vi ser, er egentlig en todeling av norsk økonomi. De som lever av å sende ting ut av landet og selge det i euro, de kan gni seg i hendene. Men for de som lever av å kjøpe, foredle og gjøre ting her i landet, er situasjonen en ganske annen, forklarte Tronhuus, som likevel presenterte et ørlite lysglimt.

– Det er et krevende og tøft marked, med stort press på lønnsomhet. Men selv om ordrebøkene er tomme litt fram i tid, så er det faktisk noen få prosent flere bedrifter som har god oppdragsmengde nå, enn det var for ett og to år siden, så det synes jeg vi skal ta med oss, sa han.

Trenger langsiktige rammer

To av MEFs medlemsbedrifter, Entreprenørservice, representert ved daglig leder Thomas Østerbø, og LNS, representert ved konsernsjef Frode Nilsen, ble også invitert opp på scenen. Her ble blant annet byråkrati og miljøkrav pekt på som utfordrende for en bransje som sliter.

– Det er få jobber ute i markedet. Tidligere var det tre til fem entreprenører som konkurrerte om jobbene. Nå er det 10-15 tilbydere som konkurrerer, så det har blitt et fryktelig stramt

– MEFs kommunikasjonssjef Fredrik Tronhuus peker i den retning han håper markedet snart vil bevege seg. Ved siden av sitter MEFs nestleder, Roger Ingebrigtsen.

marked, sa Thomas Østerbø, som også var kritisk til at få og store prosjekter går på bekostning av flere, mindre prosjekter som kunne kommet flere bedrifter til gode.

– Jeg er positiv til all bygging, men bransjen trenger jevnt og trutt arbeid, så da synes jeg det er blitt litt feil å bruke alle pengene på noen få kjempeprosjekter. Dette handler jo også om beredskap, sa han.

– Den dagen det “brenner på dass”, hvis det for eksempel blir en stor flom, så er det viktig at entreprenørene har hatt noe å drive med i mellomtiden, så de er beredt. Vi kan ikke ha disse voldsomme toppene og voldsomme dalene. Det må gå an å planlegge for mer enn én måned om gangen. Vi trenger mer langsiktige rammer, sa han.

Må styrke samfunnsstrukturen

Frode Nilsen påpekte også anleggsbransjens rolle i forbindelse med beredskap.

– Hvis vi ser hva som skjer nå i den store verden, så er det all grunn til å være bekymra. Og det er viktig å ha i bakhodet at vi må opp med beredskapen. Mange steder i Norge har vi bare én vei mellom nord og sør, og hvis de ryker så er det mange hundre kilometers omkjøringer. Vi er nødt til å til å styrke samferdselsstrukturen vår. Når vi ser hva som skjer med Russland, og kanskje ryker også NATO, så er jeg redd Putin ganske snart begynner å lukte på nordområdene, sa han.

– Hva er det vi driver med?

LNS-sjefen hadde også klare meninger om både klimapolitikken og byråkratiet i Norge.

– Slå sammen kommuner, legg ned fylkeskommuner og få ned byråkratiet! Det er fullt mulig å frigjøre betydelige beløp ved å gjøre det. Jeg er forundret over at politikere ikke er mer opptatt av det, sa han. Enda tydeligere var han om miljøkravene her i landet.

– Norge slipper ut 0,1 prosent av menneskeskapt CO₂, og vi kommer til å bruke tusenvis av milliarder kroner for få ned disse utslippene. Så har vi Kina, som slipper ut vanvittig mye mer, og det øker for hvert år. På noen få uker har de spist opp de tusenvis av milliardene vi bruker på dette. Så hva i all verden er det vi holder på med? sa han oppgitt, til trampeklapp fra salen.

– Thomas Østerbø fra Entreprenørservice, MEFs Roger Ingebrigtsen, Frode Nilsen fra LNS og MEFs Julie Brodtkorb.

Fredheim Maskin hadde som vanlig stand på MEF-arrangementet, og daglig leder Per Olav Fredheim, som vanligvis stiller ut tonnevis med knuse- og sikteverk på messer, hadde nøydt seg med noen få modeller av knusere og «gi-bort-artikler».

– Vi har stand her for å møte bransjen, og slå av en prat med nye og gamle kunder, sier Fredheim.

FRA HITACHI TIL LANDCROS

Den norske Hitachi-forhandleren Nasta, brukte blant annet messedagene til å fortelle om at maskinene fra den japanske produsenten får nytt navn.

– Hitachi startet i midten av januar innføring av det nye navnet Landcros, og her på Anlegg Norge er første gang det gjøres offentlig, sier Jannike Hansen, markedsansvarlig hos Nasta.

– Selv om vi begynner å fase inn Landcros nå, så er det ikke før 1. april 2027 at maskinene bytter navn, forklarer Egil Koch. Han begynte i stillingen som salgs- og markedsføringsdirektør i begynnelsen av januar. Han har de siste ni årene ledet Nasta utleie, noe han også skal fortsette å gjøre.

NYTT EIERSKAPSREGISTER

Sentralregisteret har i mange år utviklet og håndtert Maskinregisteret, som samler opplysninger om arbeidsmaskiner og utstyr på ett sted. Systemet kan sammenlignes med kjøretøyregisteret til Statens vegvesen. I registeret lagres tekniske opplysninger om maskinen, informasjon om juridisk eier, utleier og maskinbruker, samsvarserklæring, sakkyndig kontroll osv.

Etter ønske fra finansnæringen er Sentralregisteret i full gang med å utvikle en ny eierskapsmodul.

– Dette vil gjøre det enklere å dokumentere og spore eierskap ved kjøp, salg, finansiering og forsikring av maskiner, forklarer Roar Sømoe, daglig leder i Sentralregisteret. Registeret skal bidra til økt sikkerhet og redusert risiko for økonomisk kriminalitet. Et tema som stadig blir viktigere for bransjen.

– Eierskapsmodulen utvikles i tett samarbeid med EBA, MEF, MGF og FinFo, i tillegg til rådgivende grupper i både Norge og Sverige, sier prosjektleder Cecilie Schjerven (i midten). Modulen skal styrke kvaliteten, tilliten og effektiviteten i hele bransjen, og gi klare fordeler for både entreprenører, leverandører og finans- og forsikringsaktører.

– Svenske aktører har også vist stor interesse for Maskinregisteret og eierskapsmodulen, og registeret planlegges derfor lansert i Sverige i årene som kommer, forklarer Thea Schjerven, avd.leder Maskinregisteret.

ABAX

Sporing av biler, verktøy og maskiner i én felles plattform. Full oversikt - både ute og inne.

Forklift 1
Entered Site
13.06

Crate AB
Entered Storage
10.47

Når anleggsmaskinen blir en sikkerhetstrussel

Anleggsmaskiner er sentrale i byggingen av samfunnskritisk infrastruktur. Disse maskinene skaper nå sikkerhetsutfordringer, og MGF-direktør Tone Grøstad advarer mot lav bevissthet om dette.

– Har dere en spionmaskin? spurte Grøstad forsamlingen under Anlegg Norge.

Hun pekte på at dagens anleggsmaskiner er ganske annerledes enn de var for 20 år siden. Nå har de kanskje både GPS, kameraer, sensorer og KI-funksjoner.

– Vi har gått fra mekaniske maskiner av stål og hydraulikk, til noe langt mer avansert, som samler inn store mengder data. Dette gir store fordeler; man kan følge med på maskinhelsen, at den er på rett plass og gjør den rette jobben, hva slags utslipp den har, det kan bidra til å øke sikkerheten i og rundt maskinen, og så videre, sa hun.

Samtidig er det en fare for at all denne dataen som samles inn, kan misbrukes. For eksempel av fremmede makter eller terrororganisasjoner.

Teknologiutvikling før regulering

Anleggsmaskinene representerer to typer trusler, ifølge Grøstad. Det ene er den digitale trusselen, ved å overføre informasjon – lyd, bilde og posisjonsdata. I prinsippet kan man følge med på hele byggeprosessen. Det andre er den fysiske trusselen. Når det er mulig å fjernstyre en maskin, så betyr det at hvis man klarer å hacke systemet, så kan man også få den til å oppføre seg annerledes enn det som er tiltenkt. Det kan for eksempel ramme beredskapen i en krisesituasjon.

– Når teknologiutviklingen går så fort som den gjør nå, så sliter vi også med å holde tempoet oppe på reguleringen, sa Grøstad.

– Samtidig virker det dessverre å være en lav bevissthet der ute, og det gjelder ikke bare hos entreprenørene. Det gjelder også byggherrer, myndigheter og anskaffelsesreglementet som dere ofte blir vurdert mot.

Ikke bare merke eller opprinnelsesland

Grøstad advarer mot forenklede løsninger som å “forby kinesiske maskiner”.

– Det er veldig lett å si at vi bør forby alle kinesiske maskiner inntil dette er ordnet. Men det er ikke nødvendigvis maskinmerket eller opprinnelseslandet som er problemet. Du kan ha en Brøyt, for eksempel; det er ikke mye maskinstyring, sensorer eller kameraer på den. Men så kjøper du et maskinstyringssystem på Alibaba til 6700 kroner, og vips, så har selv en Brøyt produsert i Norge blitt en risiko, forklarte Grøstad. Hun anser for øvrig verken Kina eller Russland som den fremste trusselen.

– Vi har lett for å snakke om land som Russland, Kina, Nord-Korea og Iran. Men hva med terrorister som kan bruke maskinen til å skade folk, verdier og infrastruktur? Eller kriminelle, som driver med industrispionasje og kanskje utpresse dere økonomisk etterpå? En rimelig god hacker kan hacke seg inn på disse systemene, så

Tone Grøstad, direktør i Maskingrossisternes Forening (MGF), oppfører maskinentreprenører, og bransjen for øvrig, om å være bevisste på den sikkerhetsrisikoen moderne anleggsmaskiner representerer.

Tone Grøstad fortalte hvordan moderne teknologisk utstyr i anleggsmaskiner, som er til stor nytte i mange sammenhenger, også kan misbrukes til spionasje, sabotasje og terror.

jeg er mer redd for at en terrororganisasjon får tilgang til å styre maskiner, enn disse landene, sa hun.

– Sett dere inn i det

– Lover og regler er én ting, men det handler også om omdømmerisiko. Hvis du driver en virksomhet, så vil du ikke være på forsiden av Aftenposten som den som var ansvarlig for at fiendtlige aktører har fått tak i informasjon som gjør at de for eksempel kan forgifte vann eller utføre andre operasjoner, fortsatte Grøstad.

– Så mitt budskap til dere er; sett dere inn i dette, prøv å opparbeide kunnskap om det, og vær med å bidra til totalforsvaret av Norge.

NY MANN HOS LIEBHERR NORGE

Ole Kristian Steile Løkke (36) begynner 1. mars som storkundeansvarlig hos Liebherr Norge. Han bor på Cjævik, og kommer fra tilsvarende stilling hos Nordic Crane, og før det jobbet han med salg hos Volvo Trucks på Lillehammer.

REKORDÅR

2025 ble for Norsecraft Tec det beste året i selskapets historie.

– Vi har flere bein å stå på, og det var vår tilstedeværelse innen offshore og industri som bidro stort til at 2025 ble et rekordår, sier salgssjef Odd Egil Kolberg (t.h.). Han forteller at de satser videre på oljerensingsystemet RecondOil.

– Dette er sirkulærøkonomi i praksis. Ren olje betyr lengre levetid, lavere driftskostnader og grønnere industri, sier Kolberg. RecondOil er en komplett løsning for kontinuerlig oljerensning som fjerner partikler og oksidasjonsrester ned til mikroskopisk nivå, og gjør det mulig å gjenbruke oljen gjentatte ganger.

Hans Henrik Frølich, produksjef smøresystem, forteller at de kommer med en oppgradering av Smartlub som får mer detaljert logg, det skal bli enklere å lese av feilkoder, og å finne feil.

KJENT MANN I NY STILLING

Espen Paulseth begynte på nyåret som storkundeansvarlig hos Develon- og JCB-forhandleren Rosendal Maskin.

– Dette er en nyopprettet stilling, og jeg gleder meg stort til å komme ordentlig i gang, sier Paulseth. Han kommer fra stillingen som markedssjef for underjord i Epiroc, og før det var han 15 år i Pon Equipment, de fleste av dem som markedsdirektør. Av utdannelse er han landbruksmekaniker.

Første kvelden var det festmiddag med underholdning av Ken André Ottesen (Badesken) og Rune Nilson.

Det var godt besøk i utstillingshallen før og etter seminarer.

MODUL-SYSTEM

Ta kontakt for gratis innredningskonsultasjon!

MODUL-SYSTEM AS | Svend Haugs Gate 11, 3013 DRAMMEN | www.modul-system.no   Tel. 67 07 72 73 | info@modul-system.no

PK Strøm vant årets HMS-pris

PK Strøm AS ble vinner av HMS-prisen – en velfortjent anerkjennelse for målrettet og solid arbeid med sikkerhet og arbeidsmiljø.

Maskinentreprenøren PK Strøm AS, fra Saltdal i Nordland, vant HMS-prisen.

– Vi er en bransje som er utsatt for ulykker, så det å tenke på HMS i hverdagen er derfor særdeles viktig, sa MEF-sjef Julie Brodtkorb før hun overlot ordet til Astrid Folkvord Janbu fra If Norge.

– Det er en stor ære å få lov til å dele ut denne prisen, som er et samarbeid mellom MEF og If, innledet Janbu, før hun leste fra juryens begrunnelse.

HMS-arbeid – en investering

– Prisen går til en bedrift som ikke bare oppfyller kriteriene, men som også baner vei innenfor HMS-arbeid. Årets prisvinner er en bedrift som utmerker seg med svært gode skadetall. Bedriften har gjennomført kurset «Føre Var», og bygger en sterk kultur for skadeforebygging. Bedriften har gjennomført flere beredskapsøvelser de siste årene, hvor det har vært fokus på den enkelte ansatte. Vinneren viser at HMS-arbeid ikke bare er en kostnad; det er også en investering i kvalitet, trivsel og sikkerhet, både for den ansatte og bedriften.

HVA KOMMER I FREMTIDEN?

Blant de vel 50 foredragene i løpet av de tre arrangementsdagene, ledet MEFs fagsjef for bærekraft, klima og miljø, Sverre Huse-Fagerlie, seminaret «Livet etter diesel». I innledningen til seminaret forklarte Huse-Fagerlie EUs og norske myndigheters klimakrav til bransjen i tiden fremover. Han dro også tilhørerne gjennom MEFs budskap i denne diskusjonen. Som blant annet er at «det grønne skiftet ikke skjer med røde tall». Underforstått at bransjen kan ikke pålegges miljøkrav som gjør at aktørene går konkurs. Da kommer man ikke videre.

Tilhørerne fikk blant annet også et innblikk i støtteprogrammene til Enova (som nok en gang endres), en entreprenørs erfaringer med kinesiske maskiner, hydrogen ladeløsning og utbygging av ladeinfrastrukturnettet langs norske veier.

SØMLØS KONTROLL PÅ BYGGEPLASSEN

Bergens-baserte Ditio har i flere år forsket på og utviklet en løsning for massetransport. Ditio Flow tilbyr en komplett løsning for massetransport for hele maskinparken som er enkel å sette opp, og førerne er oppe og går på få minutter.

– Vi har drevet på i ti år, og hadde stor satsning i 2025, med blant annet ansettelse av flere selgere, forklarer Andrés Zeballos (t.v.), da vi møter han og kollega Christopher Fløysand Olsen på standen. Med oransje skotøy og slips var de og kollegaene godt synlige i utstillingshallen.

Her får Kjell Erik Ollendorff Lien i Fremby veiledning fra MEFs distriktsjef Espen Wicken i hvordan hente ut billetten til Anlegg Norge.

Våre to annonseselgere, Ann-Kristin Haugen (t.v.) og Pia Himberg arrangerte banke-ned-spiker-i-stubbe-konkurranse, og den som vant var Arild Klingsheim fra Velde. Han brukte kun ett slag. Klingsheim vant en Anleggsmaskinen-sekk med innhold.

KJØP OG SALG AV MASKINER OG UTSTYR

Kai Moen har lang fartstid i bransjen, og har blant annet jobbet med salg hos ABS Maskin, Pay & Brinck/Pon Equipment, Malleus Maskin og Agder Gruppen. I 2024 etablerte han M Trade, hvor kona Ellen er daglig leder og han selv farter Norge rundt for å kjøpe og selge maskiner og utstyr. Det er for øvrig ikke bare til hjemmemarkedet han selger – 80 prosent selges ut av landet.

– Vi hadde et veldig bra 2025 hvor vi solgte 116 maskiner og lastebiler, sier Moen, da vi møter han på morgningen dag to av messa.

PÅ FLYTTEFOT

Frank Austad (t.h.), country manager i Steelwrist Norge, og resten av Steelwrist-gjengen tok seg tid til tre messedager selv om de sto midt oppe i en flyttestransport. Selskapet har vokst seg ut av lokalene på Skjetten og de er på vei inn i nye og større lokaler på Jessheim.

Da vi passerte standen hadde Austad besøk av Jon Granlund, produktsjef hos Zeppelin.

TETTER ALT

De fleste kjenner nok Velde som en stor leverandør av pukk, asfalt og betong i Rogaland. Selskapet leverer også komplette gulv over hele Norge gjennom Velde Gulv. I utstillingshallen promoterte Åsbjørn Skrettingland (t.v.), daglig leder i Velde Gulv, og salgssjef Arild Klingsheim selskapets to membran-løsninger – Eliminator og Topeka 4S. Begge produktene er membraner for bruk på broer og andre konstruksjoner som krever slitesterke membraner.

BESTE STAND

Nordisk fjellsikring lot de besøkende prøve seg i klatreselen, og det var mange som tok turen opp under taket. Bedriften vant prisen for beste stand.

Juryens begrunnelse: «Nordisk Fjellsikring hadde den mest kreative aktiviteten på sin stand. Her kunne du klatre til topps opp mot taket i fullt klatrestyr. De tok hensyn til alle våre krav til utforming, de hadde hyggelig standpersonell og en kreativ og innbydende løsning på standen».

De fikk selvfølgelig heder og ære, en flott pokal og gavekort på hotellovernatting for to personer.

torpmaskin.no 33 06 19 10 post@torpmaskin.no

TORP MASKIN

TA KONTAKT FOR ET GODT TILBUD

VAMA
Product
-PROFESJONELT
VEIVEDLIKEHOLD

EHK2500

Mange modeller med og uten oppsamler!
Arbeidsbredder fra 0,4 til 5 meter.

EHK 2200 FH

VAMA
Product
-PROFESJONELT
VEIVEDLIKEHOLD

EHK2200

EHK1800

EHA3500

Er det lov å tru på litt lysare tider?

Er det lov å seia – eller i det minste tenkja – at me kanskje går mot litt lysare tider?

Når vinteren er på det mørkaste, og nyheitsbiletet er prega av uro og usikkerheit, er det lett å bli forsiktig. I anleggsbransjen er me vand med å vera nøkterne, men me vert fort optimistar når det er nok å rekna på.

Det er noko med den tida me no går mot. Dagane blir lengre, og mange er i gang med å planleggja nye prosjekt. For dei som sit på brakka, står ute på anlegget eller har ansvar for produksjonen, handlar ikkje dette om store ord – men om kva som faktisk møter oss i kvardagen.

Eitt tema går igjen i mange samtalar: prioriteringar. Krava kjem tett – til dokumentasjon, berekraft, rapportering, framdrift og økonomi. Når alt vert viktig på same tid, blir det krevjande å velja klokt.

Då skjer det ofte noko kjent. Prioriteringane flyttar seg frå overordna nivå og ned i prosjekta. Til arbeidsleiarar, formenn og fagfolk som må ta raske avgjerder midt i produksjonen. Det er der konsekvensane kjem først, og det er der presset merkast best.

Her kjem også spørsmålet om risiko tydeleg fram.

Risiko er ein naturleg del av anleggsbransjen. Me lever med forskjellige typar risiko kvar dag – ute i felt, i planlegginga og i gjennomføringa. Men det er stor skilnad på

risiko som er gjennomtenkt og handterbar, og risiko som berre vert dytta vidare fordi alt anna også hastar.

Skal prosjekta fungera godt, må risiko plasserast der den faktisk kan styrast. Byggherrar har best føresetnader for å ta ansvar for rammer, grunnlag og avklaringar. Entreprenørane er best rusta til å ta ansvar for gjennomføring, metodeval og effektiv drift. Når denne fordelinga er tydeleg, får me betre flyt i kvardagen – og færre overraskingar ute på anlegget.

Dette er ikkje nye tankar. Det er erfaring, bygd opp gjennom mange prosjekt. Når prioriteringar er klare og ansvar ligg rett, leverer bransjen godt.

Anleggsbransjen er full av dyktige folk som tek ansvar og finn løysingar – ofte lenge før utfordringane når rapportar og møtebord. Det gir grunn til ei nøktern, men reell optimisme. For me veit kva som skal til når rammer, prioriteringar og risiko spelar på lag.

Er det lov å tru på litt lysare tider? Ikkje fordi alt er løyst, men fordi me har kunnskapen, erfaringa og fagstoltheita som trengst for å ta betre val framover.

Eg meiner – ja, det er lov å tru på litt lysare tider.

Øystein Hope
Styreleiar i MEF

HARDLIFE™

Gasellebedrift
5 år på rad!

- NYTT KVALITETSUTSTYR TIL BRUKTPRISER

MASKINER

- Spesialister på minigravere

Våre maskiner er bygget på kjente kvalitetskomponenter og holder meget høy standard i forhold til pris, og vi har et STORT LAGER MED RESERVEDELER TILGJENGELIG FOR LEVERING I HELE NORGE. Alle våre gravemaskiner og tilbehør kommer med 1 års garanti.

1 ÅRS GARANTI!

HE-18

HE-80

HE-27

SKUFFER

Hardlifes skuffe- og rakeserier: Konstruert med stål kvalitet tilpasset norske forhold, og er tilstrekkelig egnet for maskiner mellom 1 til 20 tonn. Har du behov for skuffer med andre eller bedre spesifikasjoner, se vår Heavy Duty serie som er utviklet for maskiner mellom 20 til 50 tonn. S-feste er standard, andre fester på forespørsel

STEINSORTERING

DYRKESKUFF

GRAVESKUFF

PIGGHAMMERE

Hardlife hammere har vært på markedet i over 7 år, og vi nærmer oss 1000 solgte! Med en perfekt mix av slagkraft, hastighet og kvalitet er Hardlife Hammeren som skapt for norske forhold. Vi har også landets beste garantivilkår!

2 ÅRS GARANTI!

- SENTRALSMØRING
- UTSKIFTBART FESTE
- TETTHETSGARANTI
- JUSTERBART TRYKK*
- LEVERES MED 2 STK SPETT

SNART 1000 SOLGTE I NORGE!

*Justerbart trykk gjelder kun for modellene RWB100 og oppover

✓KVALITETSPRODUKSJON
Presisjon og høy kvalitet i valg av produksjonsmaterialer styrer produksjonsprosessen, samt er alle påligninger kvalitetstestet for å tåle vibrasjoner og krefter hammeren leverer.

✓JUSTERBART TRYKK
Hammeren har justerbart hydraulisk trykk som kan justeres for ulike steintyper. Hammeren kan levere lav frekvens med høy kraft eller høy frekvens med lav kraft.

✓FORBEDRET DESIGN
Det interne stampelet er forlenget inne i hammeren for å gi rom for større tilbakeslag/støt. Dette gir maksimal hastighet, og kraft til hammeren

✓FUNKSJON
Alle Hardlife hammere er utstyrt med kraftige hydrauliske ventiler som benytter nitrogen for å forsterke slagkraft og frekvens. Denne ekstra energien gir maksimal utnyttelse og reduserer tap av kraft.

MODELL	MASKINVEKT	PRISER
RWB40	1-2T	KR 27.900,-
RWB53	2-4T	KR 37.900
RWB68	4-6T	KR 44.900,-
RWB75	6-8T	KR 49.900,-
RWB100	10-16T	KR 74.900,-
RWB140	18-22T	KR 129.900,-
RWB155	25-30T	KR 199.900,-
RWB165	30-40T	KR 229.900,-
RWB175	40-50T	KR 329.900,-

Besøk oss gjerne! Adresse: Storebotn 44, Storebotn Næringspark, 5300 Kleppestø, Askøy

SALG@HARDLIFE.NO // 56 14 8000 // HARDLIFE.NO

@HARDLIFEAS

Høyere totalvekt for utvalgte vogntog

Fra og med 1. februar 2026 økes totalvekten til 56, 55 og 54 tonn, avhengig av antall aksler i vogntoget, og om det er en elektrisk lastebil, eller om den går på biogass eller fossilt drivstoff. MEF kritiserer beslutningen og kaller den «symbolpolitikk» med minimal miljøgevinst.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Ifølge Samferdselsdepartementet ønsker regjeringen å bidra til at det blir flere tunge nullutslippskjøretøy og kjøretøy som kjører på biogass. Derfor er det nå bestemt å gi høyere vektøkning for nullutslipp/biogass enn for fossildrevne vogntog. Dette for å ta hensyn til den ekstra vekten drivlinjen i nullutslipps- og biogassvogntog fører til.

– Vi har lyttet til transportbransjen. De høringsinnspillene som er kommet inn fra bransjen har vært positive, og derfor har vi bestemt at totalvekten skal økes for de vogntogtypene som ble foreslått, uttaler samferdselsminister Jon-Ivar Nygård.

Ikke for anleggsbransjen

Ifølge Espen Wicken, fagsjef i Maskinentreprenørenes Forbund (MEF), har Samferdselsdepartementet vedtatt økte vekter og dimensjoner for svært begrensede lastebilkombinasjoner.

– Tiltaket gjelder kun bil med slepehenger, mens vanlige kombinasjoner som trekkvogn med semitrailer og bil med kjerre holdes utenfor på grunn av krav om akselavstand på 16,61 meter fra første til siste aksel. Det vil si at de aller fleste lastebiler og tilhengere som brukes, og vil brukes lenge i anleggsbransjen, ikke blir med på de foreslåtte vektøkningene, sier Wicken.

Symbolpolitikk

Forslaget har vært på høring hos Statens vegvesen. Den økte totalvekten omfatter nesten hele riksveinettet, 60 prosent av fylkesveinettet og rundt 20 prosent av det kommunale veinettet.

– For trafikksikkerheten på veiene våre og av hensyn til miljøet, er det viktig at vi både får brukt veinettet til det fulle og at vi får utnyttet kapasiteten til vogntogene. I tillegg er det viktig for næringslivets og transportbransjens økonomi, uttaler Nygård.

De nye totalvektene gjelder blant annet ikke for tippsemi, som blir mye brukt i anleggskjøring.

Forslaget gir små vektøkninger, og MEF kritiserer beslutningen og kaller den «symbolpolitikk» med minimal miljøgevinst.

– Dette er en forspilt mulighet for klimakutt, da økt vekt for hele bilparken kunne redusert utslipp og bedret trafikksikkerheten. For trafikksikkerhetens del er det helt uforståelig at Samferdselsdepartementet foreslår at all vektøkning skal være på tilhengeren, og ikke noe på trekkbil, sier Wicken.

Ifølge fagsjefen gir dette også en utilsiktet konsekvens.

– Nullutslippsbiler får fordeler, men diesel vil dominere lenge og dermed går man glipp av umiddelbare utslippskutt, sier han.

Departementet varsler nye utredninger i 2026 om økt totalvekt for flere kombinasjoner.

– Vi oppfatter dette som beslutningsvegring. Det er ikke behov for flere utredninger, avslutter fagsjef Espen Wicken.

Endringene i økt totalvekt for seks- og sju-akslede vogntog bestående av lastebil med slepvogn er følgende:

Illustrasjon som viser fordeling av vekt på bil og henger.

Historisk satsing på fylkesveiene i Innlandet

Investeringsbudsjettet for fylkesveiene i Innlandet, i perioden 2026-2029, er økt med over 80 prosent fra forrige periode.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Innlandet er Norges største veieier etter staten. Her er det 6800 kilometer fylkesvei å ta vare på. I tillegg er det rundt 1250 broer, og over 60 prosent av broene er over 50 år gamle. Det totale vedlikeholdsetterslepet på vei og broer er beregnet til svimlende 11 milliarder kroner.

– Selv med 80 prosent økning klarer vi ikke å ta igjen etterslepet på fylkesveinettet, men vi skal stoppe det, sier Iselin Vistekleiven (Ap), utvalgsleder for samferdsel i Innlandet fylkeskommune.

3,45 milliarder kroner

Tiltakene som blir vedtatt i handlingsprogrammet skal bidra til å utvikle det nesten 7000 kilometer lange fylkesveinettet over en periode på fire år. Målene med tiltakene skal være langsiktige og tilpasset de utfordringene fylket står overfor som fylkesveieier i dag.

Tiltakene blir finansiert av investeringsmidler. Handlingsprogrammet som ble lagt fram for fire år siden, hadde en økonomisk ramme på 1,9 milliarder kroner. I neste fireårsperiode legger fylkeskommunen opp til å bruke 3,45 milliarder kroner, som er en vesentlig økning.

– Dette gjør vi for å få tryggere skoleveier, bedre framkommelighet for næringslivet, bedre omkjøringsveier og bedre samfunns-

og forsvarssikkerhet i hele fylket. Nå har vi sjansen til å stoppe etterslepet på vedlikehold av fylkesveiene, sier Vistekleiven.

Mange ønsker

I høringen kom det inn 421 forslag til tiltak på fylkesveiene. Det var blant annet 170 forslag til tiltak for gående og syklende, 162 forslag til utbedring av veistrekninger og 46 ønsker om trafikksikkerhetstiltak.

– Vi er glade og takknemlige for det store engasjementet kommuner, næringsliv og andre har vist i denne saken. Selv om vi ikke er i stand til å etterkomme på langt nær alle ønskene om tiltak, er engasjementet verdifullt, sier Vistekleiven

– Få ut jobbene

MEF avd. Innlandet har årlige møter med fylkeskommunen.

– Vi har påpekt at etterslepet på fylkesveiene øker for hvert år. Det er derfor ekstra gledelig at de nå øker budsjettet med 80 prosent, og har stor tro på at de kan stoppe økningen av etterslepet. Håper nå at de kan få ut jobbene raskt i disse tider, sier Leiv Peter Blakstad, regionsjef i MEF. ●

MAKIN' 3D MACHINE CONTROL

3D Maskinstyringssystem utviklet for tøffe skandinaviske forhold.

- Over 2500 solgt i Norge!
- Androidbasert software.
- Markedets beste grafikk.
- 3D-visualisering i farger.
- Chat-funksjon.
- Full skyintegrasjon.
- Infrakit kompatibel.
- Gemini import/ eksport.
- Leser XML, KOF, DXF format.
- Live-delning av innmålte punkter.
- Live-visning av andre maskiner.
- Kodelister kan pushes fra server.
- Alle innmålte punkter samles i skyen.

MEF har jevnlig dialog med Innlandet fylkeskommune. Fra venstre: Arne Fredheim, seksjonssjef vei, Innlandet fylkeskommune, Leiv Peter Blakstad, regionsjef i MEF, og Iselin Vistekleiven (Ap), utvalgsleder for samferdsel i Innlandet fylkeskommune.

MASKINSTYRING.COM

Gladnyhet fra Enova: Støtteordningen for utslippsfrie anleggsmaskiner utvides. (Foto: Enova)

Enova utvider støtteordningen for utslippsfrie anleggsmaskiner

For å få fart på omstillingen til utslippsfrie bygge- og anleggsplasser åpner Enova for flere maskintyper og mulighet for økt støtte. – Veldig gledelig, sier MEF-sjef Julie Brodtkorb.

Av: Runar F. Daler – rd@mef.no

Støtte fra Enova har bidratt til flere utslippsfrie gravemaskiner og hjullastere på norske bygge- og anleggsplasser. Nye modeller er testet og kommet i drift, og flere aktører har gått foran og høstet verdifull erfaring. Tiden er nå moden for å ta i bruk flere maskintyper. Markedet er i utvikling, og vi ser nå muligheten for å øke omstillingstakten. Det skriver Enova i en pressemelding.

Fra 40 til 60 prosent

I tillegg til at vi åpner for flere maskintyper, er det også mulig å søke mer støtte til hver maskin. Det er konkurranse om støtten, men mulig å søke inntil 60 prosent av merkostnad sammenlignet med en ordinær maskin.

– Med utvidet støttetilbud til flere anleggsmaskiner tar vi ned risikoen og gjør det enklere for flere entreprenører og byggherrer å velge utslippsfritt. Det øker muligheten til å delta inn i anbud der nullutslipp blir stadig viktigere, sier leder for landtransport i Enova, Marie Tranaas Skjærvik, og legger til:

– Når flere maskintyper kommer på markedet får vi verdifull erfaring som gjør overgangen til nullutslipp mulig i stor skala.

Viktig gjennomslag for MEF

Maskinentrepenørenes Forbund (MEF) har gjentatte ganger

krevd at støtteordningene for utslippsfrie anleggsmaskiner må bli bedre. Forbundet har registrert at innfasingen av utslippsfrie maskiner har gått saktere enn myndighetene har forutsatt. Kostnadene er fortsatt mye høyere enn konvensjonelle anleggsmaskiner. Nå økes rammen for støtte fra 40 til 60 prosent av merkostnaden.

– Det er veldig gledelig at Enova har lyttet til MEFs krav på vegne av våre entreprenører. Bedre støtteordning håper jeg gjør det enklere for flere å investere i utslippsfrie maskiner om de trenger det, sier Julie Brodtkorb, adm.dir. i MEF.

Enova varsler nå at de utvider ordningen med støtte til kjøp av utslippsfrie anleggsmaskiner til blant annet å gjelde asfaltutleggere.

– Kommer til å følge nøye med

– Nå har 12 prosent av MEF-entreprenørene tatt i bruk utslippsfrie anleggsmaskiner. Dette er en økning fra 9 prosent for ett år siden. Vi kommer til å følge nøye med på at Enovas omlegging treffer entreprenørenes behov bedre i fremtiden, for dette går saktere enn myndighetene har forutsatt i klimapolitikken, fortsetter Brodtkorb.

– Klimatiltak må være mulige og lønnsomme for entreprenørene. Jeg håper denne omleggingen kan være et steg i retning av noe bedre lønnsomhet. Det må ikke være slik at det er entreprenørene som sitter igjen med regningen for kravene til regjeringen, avslutter MEF-sjefen. ●

Administrerende direktør i MEF, Julie Brodtkorb, synes det er gledelig at Enova har lyttet til MEFs krav på vegne av sine entreprenører. – Jeg håper denne omleggingen kan være et steg i retning av noe bedre lønnsomhet, sier hun.

TEXA

IDC6 ER DIAGNOSELØSNINGEN FOR TUNGE KJØRETØY OG TRAKTOR / ANLEGGSMASKINER

IDC6

DINE FORDELER

- 6** IDC6 med den mest allsidige Softwaren
- 6** IDC6-programvaren lukkes aldri, den er permanent åpen
- 6** Et TEXA-abonnement gir tilgang til Hotline
- 6** Eksempel: Bytt ut AdBlue- og APU-moduler med TEXA-diagnose

HaynesPro[®] TRUCK

Teknisk informasjon for service og reparasjon av lastebiler.

TXTR2

MULTIHUB

Utformet med alle de nyeste diagnosefunksjonene

Diagnosemuligheter

www.elektropartner.com - Tlf. 33 46 73 70

Felix hadde en minnerik dag på jobb sammen med bestefar.

En dag med bestefar på jobb

Felix (13) ville så gjerne tilbringe tid med bestefar, men hver gang han og moren kom på besøk, var han opptatt på jobb. Da fikk Felix en idé; hvorfor ikke bli med bestefar på jobben!

Tekst og foto: Rolf Erling Heggem (bestefar), distriktsjef MEF Finnmark

Etter at Felix fikk vite om Operasjon Dagsverk (OD-dagen) på skolen, ringte han derfor bestefar med én gang:

- Bestefar, du er alltid på reise når vi kommer på besøk. Kan ikke jeg være sammen med deg på OD-dagen? Da får vi en hel dag i sammen!
- Bestefar smilte mens han kjente hjertet smeltet, og svarte: – Selvfølgelig, Felix! Denne dagen skal vi være sammen.

Eventyret begynner

Tidlig om morgenen satte bestefar og Felix kursen mot Hammerfest og MEFs medlemsbedrifter der. På programmet sto bedriftsbesøk, anleggsmaskiner og mange hyggelige møter med folk i MEF-familien. Overalt ble de tatt imot med smil og varme håndtrykk, slik det pleier å være blant entreprenører.

Det store øyeblikket denne spesielle dagen, som virkelig fikk Felix til å sperre opp øynene, var da han fikk klatre opp i førerhuset på en svær gravemaskin. Mens han satt der oppe i førerhuset og så ned på den store graveskuffa og grøfta under maskinen, utbrøt

– Bestefar, dette er meg om 10 år. Det er tøft å være gravemaskinfører!

han plutselig, med et stort smil, om munnen:

- Bestefar! Æ vil bli gravemaskinfører når æ blir stor!

Gaver og glede

Gjennom dagen fikk Felix mange små gaver fra medlemmene; både lue, buff, caps, glass, kortholder, termosflaske og mer til.

Etter en lang dag på jobb fortjener vi en kald drikke og en kaffe.

– Dette har vært den artigste dagen på lenge! sa Felix fornøyd da arbeidsdagen var over.

– Æ klarer nesten ikke vente med å fortelle pappa om alt det her. Æ skal spørre om pappa har kjørt en så svær gravemaskin før! Og når han svarer nei, kan jeg si at det har æ!

Et minne for livet

For bestefar ble dagen en påminnelse om hvorfor anleggsbransjen betyr så mye; fellesskapet, arbeidsviljen og gleden over å skape noe som varer. For Felix ble det starten på en ny drøm.

Det var en dag fylt med latter, læring, minner – og kanskje var det den spede begynnelse på en fremtidig karriere som maskinfører. ●

Folk i bransjen

– Stilig! Denne maskinen er større enn huset vårt.

Vinteren er her!

MHC-700

MHT-700

MH-700

Mobil Steamgenerator fra Steamrator Oy Finland

Bestill før vinteren kommer. Tine snø og is før støpning. Holde anleggstomta isfri. 200 grader steam etter 3-5 min fra start. Enkel betjening. Alle instruksjoner på norsk.

Kontakt oss for tilbud og leveringstid.

e-mail: haro-a@online.no
web: www.steamgenerator.no

Tlf: 902 08 047
Eillef Guttormsensvei 5
3610 Kongsberg

25. september 2025
fusjonerte Hitra Anleggsservice og KN Entreprenør. Fra venstre: Anders Glørstad, prosjektleder, Roar Landevaag, daglig leder, og Kevin Nordbotn, driftsleder.

To er blitt til én

– RUSTER OPP FOR STØRRE OPPDRAG I HELE LANDET

I mange år konkurrerte Hitra Anleggsservice AS og KN Entreprenør AS om jobbene på de to øyene Hitra og Frøya. Høsten 2025 fusjonerte de to selskapene, og er nå bedre rustet til å ta nye og større oppdrag også langt utenfor øysamfunnet på Trøndelagskysten.

Tekst og foto: Njål Hagen – nh@mef.no

To solide aktører innen anleggsbransjen i Midt-Norge valgte å samle kreftene. Hitra Anleggsservice og KN Entreprenør fusjonerte i fjor høst, og danner dermed en ny, sterkere enhet med ambisjoner om å ta på seg større og mer komplekse oppdrag enn tidligere. Etter

flere år med virksomhet langs Møre- og Trøndelagskysten og i Midt-Norge, åpner sammenslåingen nå for satsing i store deler av landet.

– Vi har lenge kjent til hverandre som konkurrenter og samarbeidspartnere i ulike prosjekter. Etter hvert ble det tydelig at vi hadde mye å vinne på å samle ressursene. Grunnen til at vi gikk for å samles under KN Entreprenør-navnet er fordi det var selskapet med flest ansatte og maskiner, sier daglig leder Roar Landevaag. Vi møter han, Kevin Nordbotn og Anders Glørstad ved selskapets hovedkontor på Sistranda, på Frøya.

Her holder de til i et stort bygg bestående av kontorer, lager og verksted. Bygget ble satt opp i 2017, og så ble det påbygd i 2022.

Sterkt fagmiljø

Hitra Anleggsservice (HAS) har hatt sitt tyngdepunkt innen grunnarbeid, infrastruktur og industrirelaterte oppdrag, særlig i kystsonen fra Trøndelag og sørover mot Møre. Selskapet har en historie som strekker seg tilbake til 1992, da Jarle K. Glørstad etablerte selskapet, men selskapet har røtter helt tilbake til 1960-tallet.

Etter fusjonen har selskapet fått en stor og variert maskinpark. Her opparbeides et nytt næringsområde i Fillan sentrum på Hitra.

Det er fjell som må sprenges og knuses på stort sett alle prosjektene på Hitra og Frøya. Selskapet har flere boreapplikasjoner for bruk på gravemaskinene, og de har flere bergsprengere ansatt. Her fra prosjektet hvor de bygger ny vei i forbindelse med bygging av ny bro over Knarrlagsundet.

KN Entreprenør har på sin side vært en betydelig aktør innen anleggs- og entreprenørtjenester, med erfaring fra både samferdselsprosjekter, masseflytting og komplekse grunnarbeider.

Selskapet ble etablert i 2001 av Kevin Nordbotn. Det som startet som et enkeltpersonforetak med bare én traktor med henger og en 8-tonns gravemaskin, har opp gjennom årene vokst til en entreprenør som tilbyr et bredt spekter av tjenester, og en av regionens største grunnentreprenører.

Begge selskapene har bygget seg opp gjennom målrettet arbeid, høy fagkompetanse og et godt rykte i markedet. Gjennom fusjonen er nå to sterke fagmiljøer med lang erfaring og høy kompetanse samlet, og sammen utgjør de en betydelig entreprenør i Midt-Norge, med kapasitet til å påta seg nær sagt alle typer

anleggsoppdrag og entrepriser. Etter sammenslåingen teller selskapet 95 ansatte.

Større kontrakter

– Bakgrunnen for fusjonen var et ønske om å stå sterkere i et marked som stiller stadig høyere krav til kapasitet, dokumentasjon, økonomisk soliditet og gjennomføringsevne. Hitra Anleggsservice og KN Entreprenør utfyller hverandre godt, både når det gjelder maskinpark, fagmiljø og prosjektportefølje. Samlet får det nye selskapet en bredere kompetansebase, forklarer Landevaag.

Dette gir også et langt bedre utgangspunkt for å konkurrere om større kontrakter enn det hvert av selskapene kunne gjøre alene.

– Vi har begge hatt god vekst de siste årene,

KN Entreprenørers hovedkontor, verksted og lager ligger idyllisk til i havgapet på Sistranda, på Frøya.

Maskinleverandøren Nasta bygget minigraveren Hitachoo i forbindelse med en barnebok-utgivelse for noen år siden. Maskinen havnet for noen år siden på Frøya, og brukes blant annet i forbindelse med arrangementer hvor de samler barn og unge.

men vi har også sett at enkelte prosjekter har vært akkurat litt for store til at vi ønsket å gå alene. Nå får vi den kapasiteten og bredden som trengs for å ta steget opp.

Krevende forhold

Frem til nå har hovedtyngden av oppdragene ligget langs Møre-kysten og i Midt-Norge. Regionen er preget av krevende topografi og værutsatte kyststrekninger.

– Vi holder jo til på "to skjær", så vi har relativt mange bergsprengere i selskapet, sier Landevaag.

Det har vært store behov for utbygging og vedlikehold av infrastruktur i regionen, ikke minst i forbindelse med de mange fiskeoppdrettsanleggene. Prosjektene har gitt verdifull erfaring innen arbeid

i vanskelig terreng, sjørbeid og logistikk i områder med begrenset tilgjengelighet.

– Vi har bygget opp en organisasjon som er vant til å løse kompliserte oppgaver under krevende forhold. Det gir oss et godt grunnlag for å påta oss prosjekter også i andre deler av landet, enten det er snakk om fjell, kyst, bynære strøk eller større samferdselsanlegg, uttaler Landevaag.

– Vi skal beholde vår tilstedeværelse på Hitra og Frøya, men satser mer på fastlandet.

Større maskinpark

En viktig del av sammenslåingen er samordning av maskinparken. Begge selskapene har investert betydelig i moderne anleggsmaskiner, spesialutstyr og digitale løsninger for maskinstyring og dokumen-

Både Hitra Anleggsservice og KN Entreprenør har opp gjennom årene hatt mange oppdrag i forbindelse med oppdrettsnæringen på Frøya og Hitra. Her utføres grunnarbeider til et nytt anlegg på Jøsnøya.

tasjon. Samlet gir dette større fleksibilitet og bedre utnyttelse av ressursene.

I tillegg får det nye selskapet et større og mer robust fagmiljø. Ingeniører, anleggsledere, maskinførere og fagarbeidere med lang erfaring samles nå i én organisasjon.

– Det er i møtet mellom folk og fag at de beste løsningene skapes. Med flere hoder og flere hender får vi både økt kapasitet og bedre muligheter for kompetanseutvikling, forklarer Landevaag.

Kvalitet og gjennomføring

Både Hitra Anleggsservice og KN Entreprenør har vært kjent for å levere prosjekter til avtalt tid og kvalitet. Denne kulturen skal videreføres og styrkes i det fusjonerte selskapet.

Selskapet legger stor vekt på HMS, bærekraftige

løsninger og effektiv ressursbruk. Økt størrelse gir også bedre muligheter til å investere i miljøvennlig maskinpark, elektriske løsninger og mer klimavennlige driftsformer.

– De ansatte er den viktigste ressursen vi har, og vi har fokus på HMS. Vi er både ISO 45001, som er indre miljø, og ISO 14001, ytre miljø, sertifisert, og vi er også ISO 9001-sertifisert, avslutter Roar Landevaag. ●

KN ENTREPRENØR AS

Fra: Sistranda, Frøya kommune, Trøndelag

Etablert: KN Entreprenør 2001, Hitra Anleggsservice 1992

MEF-medlem siden: Januar 2009

Antall ansatte: 95

Arbeidsområde: Veibyggning, VA, masseforflytning, anleggsgartner, transport, grunnarbeid, bergspregning

Selskapet har ingen elektriske maskiner, men de har gått til anskaffelse av flere «ælektriske» varebiler. Daglig leder Roar Landevaag forteller at denne er nettopp levert.

Det er Kevin Nordbotn som er den store legobyggeren i selskapet.

Bli mer effektiv med EC-Oil

EC-Oil muliggjør raske bytter av hydrauliske redskaper. Du kan spare opptil en time per dag sammenlignet med manuelle tilkoblinger – og tid er penger.

f @ y in

engcon®

engcon.com/no/ec-oil

Liten entreprenør vant over fylkeskommune i vinterdriftssak

En langvarig tvist mellom Sæteråsen Maskin og Troms fylkeskommune, om to vinterdriftskontrakter, endte med full seier til Harstad-entreprenøren. Fylkeskommunen må punge ut med millioner i etterbetalinger og saksomkostninger.

Av: Runar F. Daler - rd@mef.no

Twisten mellom Sæteråsen Maskin AS og Troms fylkeskommune, som har blitt behandlet i Midtre Hålogaland tingrett, handler om to vinterdriftskontrakter for fylkesveier på Hinnøya og Øyriktet i Sør-Troms. Sæteråsen Maskin har levert tjenester som brøyting, strøing og annet vintervedlikehold, under avtaler som skulle løpe fra september 2021 til og med august 2026.

Fra harmoni til konflikt

De to første sesongene ble gjennomført uten noen spesielle uenigheter mellom partene, og ifølge retten leverte Sæteråsen Maskin god kvalitet uten avvik på brøyting, høvling og strøing. Etter hvert oppsto det imidlertid uenighet om en rekke forhold. Troms fylkeskommune hevdet blant annet at entreprenøren hadde alvorlige HMS-mangler, ikke leverte dokumentasjon i henhold til kontraktene, feilfakturerte, samt produserte mer enn nødvendig. Sæteråsen Maskin bestred dette, og mente på sin side at fylkeskommunen, fra høsten 2023, endret partenes faste praksisring av kontraktene på en rekke punkter.

Arbeidsstans, bøter og tilbakehold av betaling

Det hele toppet seg i september 2024, da Troms fylkeskommune krevde full stans i Sæteråsen Maskins arbeid i begge kontrakter, holdt tilbake betalinger, og

meddelte at inntil all dokumentasjon var kommet på plass, var det en annen entreprenør som hadde jobben.

Stansingen ble opphevet måneden etter, og Sæteråsen Maskin kunne gjenoppta arbeidet. Men uenighetene fortsatte, og mellom desember 2024 og mai 2025, holdt Troms fylkeskommune igjen flere større «skjønsmessige» beløp, på grunn av det de hevdet var utilstrekkelig dokumentasjon. Fylkeskommunen ila også Sæteråsen Maskin fire bøter på til sammen 400 000 kroner i løpet av kontraktperioden, for ulike HMS-avvik.

Millioner i etterbetaling og saksomkostninger

I oktober 2025 stevnet Sæteråsen Maskin Troms fylkeskommune. Entreprenøren mente fylkeskommunen urettmessig hadde stanset arbeidene, holdt tilbake betalinger og ilagt sanksjoner, samt nektet vederlagsjustering og betaling for tilleggsarbeid.

Saken har i høst blitt behandlet av Midtre Hålogaland tingrett, og dommen falt 15. desember 2025. Retten ga Sæteråsen Maskin fullt medhold, og Troms fylkeskommune dømmes til å gi entreprenøren nesten 2,4 millioner kroner i etterbetaling, pluss forsinkelsesrenter. Fylkeskommunen må dessuten dekke entreprenørens saksomkostnader på ca. 3,6 mill. kroner. Motkravene fra fylkeskommunen ble avvist i sin helhet.

Noen av de sentrale punktene i dommen:

- **Stans av arbeid og tilbakeholdte betalinger var uberettiget.** Retten var klar på at fylkeskommunen hadde plikt til å forhåndsvarsle entreprenøren om at de ville pålegge stans av arbeidene. Som følge av unnlatt forhåndsvarsling, hadde de heller ikke rett til holde tilbake betaling.
- **Ikke overproduksjon.** Retten avviste fylkeskommunens påstander om at entreprenøren leverte for mye arbeid. Kontrakten krevde kun dokumentasjon via det automatiske datafangstsystemet i brøytebilene, og fylkeskommunen kunne ikke kreve dokumentasjon utover det.
- **Vederlagsjustering.** Sæteråsen Maskin fikk medhold i at de hadde rett til justering av vederlaget, da omfanget av vinterarbeidet ble vesentlig større enn det som lå til grunn ved kontraktinngåelsen.
- **Ugyldige HMS-bøter.** Fylkeskommunens økonomiske sanksjoner (fire bøter på totalt 400 000 kroner) ble kjent ugyldige, fordi avvikene ikke kunne regnes som kontraktsmessige mangler.
- **Andre betalinger.** Retten slo også fast at tid brukt på kjøring, arbeidsvarsling og arbeid utenfor ordinært ryddeareal skal betales etter avtalt timepris.

MEF fornøyd

Martin Grønnslett, regionsjef i Nord for Maskinentreprenørenes Forbund (MEF), er tilfreds med dommen.

– Det er jo synd at en sak som dette må gå så langt som til rettsalen, men vi er veldig glade for at retten ga Sæteråsen Maskin full støtte i det som er en grundig og god gjennomgang av fakta fra dommeren, sier han.

– Dommen bekrefter det inntrykket som jeg og mange har hatt i denne saken, at Troms fylkeskommune gikk langt utover det som er akseptabelt i et oppdragsforhold. Den sender også et tydelig signal om at en oppdragsgiver ikke kan gripe inn med usaklige sanksjoner, fortsetter Grønnslett.

– Dette handler ikke bare om én kontraktskonflikt. Det handler om å opprettholde rettferdighet og forutsigbarhet i offentlige kontrakter. Det handler om å vise at tillit og samarbeid er avgjørende – og at rettsystemet finnes når den brytes. Og det handler om at entreprenører har rett til rettsikkerhet mot overdreven kontroll og urimelige straffetiltak.

Anke?

Anleggsmaskinen har vært i kontakt med Troms fylkeskommune, som foreløpig ikke vil røpe om saken blir anket.

– Vi har ingen annen kommentar til denne saken akkurat nå, enn at vi skal jobbe oss gjennom dommen og se på premissene, sier Øyvind Strømseth, ansvarlig for drift og vedlikehold i Troms fylkeskommune.

– *Så det kan bli aktuelt å anke dommen?*

– Nå skal vi bruke litt tid på å gå grundig gjennom dommen. Mer kan jeg ikke si.

Vi har også snakket med daglig leder i Sæteråsen Maskin, Jacob Kulseng-Hansen, som ikke ville uttale seg om saken. ●

** Rett for dette bladet ble sendt i trykken, ble det kjent at fylkeskommunen anker dommen.*

EuroTeknikk
PART OF **SULO** GROUP

Sandsilo/ strøsingel

Bestill NÅ
for levering
i vinter!

Våre sandsiloer har ståltak med grabbefeste som standard og er klargjort for montering av varmeelementer.

Kommer i 5m³ og 8m³, og stativene kan leveres i ulike høyder (1,5m, 2,0m og 3,0m).

info@euroteknikk.no • tlf. 400 06 130

www.euroteknikk.no

Her arbeides det med påvisning av kabel.
(Foto: MEF)

Ledningsregistreringsforskriften evalueres, etter påtrykk fra MEF

Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) har i lang tid jobbet for å få Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) til å gjøre en evaluering av ledningsregistreringsforskriften. Mot slutten av fjoråret ble de endelig hørt: Evalueringen er nå i gang.

Tekst: Runar F. Daler - rd@mef.no

Stadig mer samfunnskritisk infrastruktur legges ned i grunnen, både av praktiske, sikkerhetsmessige og estetiske hensyn. Ulempen er at det hender disse kablene graves over ved et uhell. Det være seg vann- og avløpsledninger, strømkabler, fiber eller annet.

Graveskader for 800 mill. kr

I en rapport fra 2020, gjennomført på oppdrag fra det daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet, ble det estimert at det hvert år skjer hele 16 000 slike graveskader, med en total samfunnsøkonomisk kostnad på nesten 800 millioner kroner. Derfor var det gledelig for mange da ledningsregistreringsforskriften trådte i kraft 1. juli 2021. Formålet med forskriften, som det er beskrevet i første paragraf, er å «sikre en nøyaktig og pålitelig innmåling av ledninger og annen infrastruktur i grunnen, sjø og vassdrag, og gjøre det enkelt å få tilgang til denne informasjonen».

Fungerer ikke optimalt

Det gikk imidlertid ikke lang tid før maskinentreprenører landet over rapporterte inn at forskriften ikke fungerer etter intensjonen.

- Det er bra at vi har fått forskriften. Nå har forskriften virket

i tre-fire år og svært mange av våre medlemsbedrifter melder om at forskriften ikke fungerer optimalt, sier Finn N. Bangsund, leder for næringspolitikk og kompetanse i MEF.

- Bedriftene opplever blant annet at det er problemer med å levere kart i rett tid og når de trenger det. I tillegg etterlyses mer innovasjon og mer konkurranse på området.

Prisen for høy, kvaliteten for lav

Bangsund mener også at det å innhente ledningsdata er for dyrt for maskinentreprenørene, samtidig som kvaliteten ofte er for dårlig.

- Det er jo ledningseier som tjener penger på ledningene. Derfor er det også naturlig at ledningseier tar kostnaden for å forvalte egne ledninger og utarbeide gode kart, og ikke dytter kostnadene over på byggherre og entreprenør, sier han.

- Medlemmene våre melder dessuten om at de daglig mottar kart som ikke stemmer med faktisk beliggenhet, påvisning og terreng.

Et kompromiss

Magnar Danielsen, fagdirektør i KDD, uttaler til Anleggsmaskinen at han tror det er mye som kan forbedres, og at målet med evalu-

eringen er å undersøke om forskriften fungerer etter intensjonen.

- Vi ser at forskriften etterleves, men ut fra tilbakemeldinger fra brukerne, kan det se ut som forventningene ikke helt blir innfridd. Evalueringen vil gi oss et langt bedre grunnlag for å ha sikre oppfatninger om hva som fungerer og ikke fungerer. Ikke minst når det gjelder kvalitet, tidsfrister, innovasjon og konkurransesituasjonen, uttaler han.

- Det var en krevende prosess å få på plass denne forskriften, fordi det er mange motstridende interesser blant aktørene som leverer ut eller anvender ledningsinformasjon. Ikke minst har aktørene ulike grad av økonomiske interesser. I dag er forskriften et slags kompromiss mellom mange av disse ulike interessene, men det er ikke sikkert løsningene fungerer godt på lang sikt.

MEF viktig diskusjonspartner

Danielsen legger ikke skjul på at MEF har hatt en stor påvirkning for at evalueringen nå er igangsatt.

- MEF har gitt gode innspill, både før forskriften ble vedtatt og etterpå. MEF, som har medlemmer som er storbrukere av ledningsinformasjon, er selvsagt en viktig diskusjonspartner, uttaler han.

- Vi har merket oss at MEF har vært kritisk til vi ikke har regulert konsekvensene av å ikke følge kravene i forskriften. I en tidlig fase vurderte vi om det var behov for sanksjoner for å styrke etterlevelsen av forskriften, men det ble ikke fulgt opp. Det vil nok kunne bli tema nå. Også gyldighetsperioden for ledningskart og uheldige forhold rundt tidsfrister, har vært en gjenganger fra MEF. Pris

og tilgang til sannstidsdata er også temaer MEF har gjort seg til talsmann for, som vi nå får anledning til å vurdere nærmere.

Optimistisk og spent

Finn N. Bangsund i MEF er tilfreds med at evalueringen er i gang, og han er spent på hva som kommer ut av den.

- At KDD endelig har vedtatt at de skal gjennomføre en evaluering av forskriften, ønsker MEF velkommen, sier han.

- Vi har spilt inn våre synspunkter, og vi håper evalueringen vil avdekke det som ikke fungerer slik

at vi forhåpentligvis kan forbedre forskriften. Men en forbedring av forskriften er ikke nok. Nøkkelen er at det også må legges til rette for at flere aktører kan få tilgang til markedet, slik at vi får konkurranse. Bare på den måten kan vi oppnå invasjon på området, raskere og bedre levering og ikke minst billigere tjenester, avslutter Bangsund. ●

Finn N. Bangsund, leder for næringspolitikk og kompetanse i MEF.
(Foto: MEF)

NTM Trailer & Tipp AS er ledende i Norge innen skreddersøm av renovasjonsbiler og utstyr over hele landet.
- Basert på 50 års erfaring i bransjen.

CTS krokhenget

CTS 3 akslet krokhenget, totalvekt 3500 kg.
Egen vekt: 878 kg.
Nyttelast: 2622 kg.

CTS 2 akslet krokhenget, totalvekt 3500 kg.
Egenvekt: 825 kg.
Nyttelast: 2675 kg.

Krokhenget drives av el-hydraulikk, med trådløs fjernkontroll.

Olav Ingstadsvei 12, 1351 RUD - Tlf: 932 14 701 - Mail: Thormod@ntm.no - www.ntm.no

Det viktig å få de gryteklare prosjektene ut i markedet, sa adm.dir. Julie Brodtkorb fra scenen under Hallingtreff.

VA-BRANSJENS PARADOKS:

Stort etterslep – få jobber

Det var ikke akkurat lystig stemning under Hallingtreff på Geilo midt i januar, da temaet var ståa i anleggsbransjen, med spesielt fokus på vann og avløp.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

De drøyt 300 deltakerne på årets Hallingtreff, fikk se MEF-sjef Julie Brodtkorb legge frem en situasjonsrapport for anleggsbransjen, basert på MEFs egen rykende ferske medlemsundersøkelse.

Få ut jobbene

– Det er ganske dyster lesning, og det er ikke mange som har god oppdragsmengde de neste seks månedene. Hvis jeg skulle ha startet på nytt nå, så tror jeg kanskje jeg hadde begynt i skogen, for der er det rekordtider. Også for gjenvinningsbransjen går det

ganske bra, men i anleggsbransjen er det relativt mørkt. Sjelden har så mange bedrifter hatt så mye ledig kapasitet seks måneder fram i tid, sa hun.

– Så beskjeden til de av dere som er fra byggherrer og kommuner, er: Skal du ha noe gjort, så kan du få gode priser nå! Og ønsker du å beholde lokale, eller også regionale, entreprenører, så er det viktig at de gryteklare prosjektene kommer ut i markedet.

Gikk konkurs

Litt senere ble også tre bedriftsledere i VA-bransjen

kalt opp på scenen. Og som et symbol på de dårlige tidene, kunne han ene ikke lenger kalle seg bedriftsleder, for bedriften hans måtte melde oppbud i romjula.

– Det er krevende tider, som mange har fått med seg. Og det ble det virkelig for vår del. Nå omtales jeg ikke lenger som daglig leder i ECO Drilling, men som tidligere daglig leder. Dette er veldig tungt. En konkurs berører veldig mange; ansatte, deres familier, gode samarbeidspartnere og leverandører. Men vi kan ikke sitte her å dekke. Jeg vil heller tenke fremover, prøve å være rak i ryggen og se på muligheter, sa Roger Trøsviken.

– Etterslepet bare øker

– Da landet stengte ned for noen år siden, var det kun et fåtall som fikk lov til å gå på jobb. Blant annet de som skulle ivareta de svakeste; på sykehjem, sykehus og den slags. Men vi fikk lov til å gå på jobb, for vi skulle jo ivareta samfunnskritisk infrastruktur. Jeg har kanskje hatt litt naiv tillit til at dette er noe vi må fortsette å ivareta for framtida. Man ser jo det enorme etterslepet. Men så øker det bare, sa Trøsviken oppgitt.

– Før vi meldte oppbud, var faktisk hele 66 prosent av vår ordresreserve oppdrag i Sverige og Tyskland. Vi måtte ut for i det hele tatt å finne jobber.

Skremmende prissprik

Sondre Dammen, operativ leder i Steg Entreprenør, beskriver også et tøft marked.

– Vi opplever at det er svært få jobber der ute. I høst hadde vi en periode på mange uker hvor det ikke kom ut én eneste VA-jobb – det var ingenting å regne på, fortalte han.

– Og når det endelig kommer et anbud, er det helt ekstrem konkurranse. Der vi tidligere opplevde fire-fem konkurrenter, er det nå 12-15 som leverer tilbud. Det kanskje mest skremmende er det enorme prisspri-

ket. Når det er et sprik på 50 millioner kroner på en VA-jobb til 100 millioner, da burde de ledningseiere som har valgt den med lavest pris, forberede seg på at den aktøren kan komme til å gå over ende.

Fordyrende byråkrati

Øystein Olimb, daglig leder i Olimb Anlegg, støttet opp om sine bransjekolleger betraktninger, og trakk frem det stadig økende byråkratiet som et fordyrende ledd.

– Det burde jo være mer enn nok jobb i dette markedet til å sysselsette oss, med tanke på det store etterslepet vi har.

– Jeg har holdt på med NoDig-oppdrag i snart 30 år, og utførelsen der ute i felt er vel fremdeles omtrent helt lik. Likevel har vi måttet bygge oss opp veldig på det administrative nivået. For hvis du ikke er god der, på grunn av alle formalitetskravene som skal ivaretas, så er du raskt sjakk matt, sa han.

Fire forenklingpunkter

Julie Brodtkorb har flere konkrete forslag til å redusere det store byråkratiet i prosjektene.

– Det skjemaveldet vi har nå, koster masse penger, både for byggherrer og entreprenører, og det fører til at færre jobber kommer ut, fordi hver jobb er veldig mye dyrere, sa hun.

– Hva kan man så gjøre med dette? Det første vi må gjøre, er å få én teknisk standard for vann og avløp, som alle kommuner må bruke. Punkt to er å slutte med å måtte resertifisere utførende fagarbeidere som gjør de samme jobbene hver eneste dag. Punkt tre er å få en ny type sentral godkjenning, med fokus på det utførende leddet. Det siste punktet er alle pengene vi kaster bort på å transportere masser. Noe av det mest klimavennlige vi kunne gjort, er å gjenbruke mer masser.

Roger Trøsviken (i midten) fra ECO Drilling, fortalte at firmaet hans måtte melde oppbud i romjula. Fra venstre: Julie Brodtkorb (MEF), Øystein Olimb (Olimb Anlegg), Roger Trøsviken, Sondre Dammen (Steg Entreprenør) og ordstyrer Borghild T. Folkedal (Asplan Viak). >

Ja til batterielektrisk, nei til kabelelektrisk ved forsagere

En ny rapport utført på vegne av Bærum kommune tilsier at batterielektriske grave-maskiner ikke utgjør større fare enn fossil-drevne maskiner i nærheten av forsagere. Elektriske maskiner med kabel, derimot, advares det sterkt mot.

Tekst og foto: Runar F. Daler – rd@mef.no

I fjor sommer ble en forsager helt uventet detonert i Sandvika, i forbindelse med arbeid med en ny VA-grøft i Sandvika sentrum. Heldigvis ble det ingen personskader.

På prosjektet var det kun to elektriske gravemaskiner i drift – én batterielektrisk og én med kabel, og detonasjonen skjedde rett under der den kablede maskinen sto.

Ny rapport

Bransjen har i flere år advart mot bruk av elektriske maskiner i kombinasjon med sprengstoff med elektriske tennere, basert på flere ulike utredninger og rapporter. Nå har Bærum kommune, som var byggherre på prosjektet der uhellet skjedde i fjor, fått utarbeidet en ny rapport, som ser på sammenhengen mellom forsagere og elektriske maskiner. SHA-rådgiver i Bærum Kommune, Jarle Halkinrud, la frem funnene på Hallingtreff i januar.

– Vi visste at det var sprengt før på området, vi hadde en bergsprenger på plass, og vi hadde en SHA-plan, hvor vi beskrev forsagere, kommunikasjonslinjer, beslutningspunkter, ansvar, klare linjer og risikovurderinger. Vi følte vi hadde kontroll. Og likevel så skjer det altså en alvorlig hendelse, fortalte Halkinrud.

SHA-rådgiver i Bærum Kommune, Jarle Halkinrud, fortalte om Bærum kommunes funn og foreløpige konklusjon etter sprengningsulykken i Sandvika i fjor sommer.

Ny risiko

– Den gamle grøfta på tomta ble etablert i 2006, også den i regi av Bærum kommune. Vi skulle nå etablere en ny grøft tre meter unna den gamle. Begge maskinene jobba oppå den eksisterende grøfta, og kabelmaskinen sto rett over der detonasjonen gikk av. Mekanisk påvirkning ble utelukket, og vi støttet oss på en rapport fra Norsk Forening for Fjellsprengningsteknikk (NFF). Hypotesen var at en elektrisk maskin hadde skylden, men vi skilte ikke mellom batteridrift eller direkte kablet maskin, fortsatte Halkinrud.

– Vi turte ikke å være bastante, så søkte litt rundt i bransjen. Vi følte oss ganske alene og famlet litt i blinde. Til slutt fikk vi tak i en ekspert på teoretiske rotårsaksanalyser, fra Unitech Power Systems.

Foreløpig konklusjon

Ifølge deres analyse, kan batterielektriske maskiner sidestilles med fossildrevne maskiner i denne sammenhengen, og utgjør ingen økt risiko. Derimot er kablede elektriske maskiner en risiko. Også strømførende kabler og koblinger oppå bakken utgjør høyere risiko enn tidligere antatt, ifølge analysen.

– Vi har fremdeles noen spørsmål rundt dette, men vi har foreløpig konkludert med at vi setter grønt lys ved batterielektriske maskiner. Der er det ingen realistisk strømvei til tenner, og de kan dermed brukes normalt. Direktekoblede maskiner skal derimot ikke brukes til slike jobber. Det er et uavklart risikomoment, og jordfeil kan gi ukontrollert strømflyt. Men vi trenger noen felles retningslinjer i bransjen; en felles forståelse av risikoen ved å elektrifisere anleggsplasser der det har vært sprengt tidligere, avsluttet Halkinrud. ●

Grønt og rødt lys: Bærum kommune har kommet til en foreløpig konklusjon angående bruk av batterielektrisk og kabelelektrisk maskin i nærheten av der det har vært sprengt tidligere.

Vi i redaksjonen har mottatt flere fagartikler fra elever på Vg2 Anleggsteknikk ved Kongsberg videregående skole. Ifølge lektor Jenny Emilie Kilen har elevene jobbet med fagartikler som en del av undervisningen i norsk, samfunnskunnskap og yrkesfaglig fordypning. Artiklene er skrevet i tråd med gjeldende retningslinjer for kildekritikk og faglig formidling.

Artikkelen på denne siden (som er en noe forkortet og redigert versjon av originalen) er skrevet av Vg2-elev Aune Andersen Vaagsland (17).

Maskinene som bygger fremtiden

Illustrasjonsbilde: Runar F. Daler

Bak hver gravemaskin står, eller sitter, en fagarbeider med solid opplæring og kompetanse. Skolen er nøkkelen til en trygg og effektiv bruk av maskiner, og til et rettferdig og bærekraftig arbeidsliv.

Av: Aune Andersen Vaagsland

I bygg- og anleggsbransjen spiller maskiner en avgjørende rolle. De gjør tunge oppgaver lettere, sparer masse tid og øker sikkerheten. Blant de mest brukte maskinene finner vi gravemaskiner, hjullastere og dumpere. Gravemaskinen brukes til graving, planering og mye mer. Hjullasteren flytter store mengder masser, som jord, stein og grus. Dumperen frakter tunge lass med masser over korte og lange avstander, og brukes ofte i samarbeid med gravemaskiner og hjullastere.

Skolen har en sentral rolle i å utdanne fagarbeidere som kan bruke maskiner trygt og profesjonelt. På yrkesfag lærer elevene om HMS, lover og regler, og får praktisk opplæring gjennom

maskinførerkurs og praksisperioder, der de får prøve seg. Denne kombinasjonen av teori og praksis gir elevene nødvendig kompetanse til å møte kravene i arbeidslivet. Arbeidsgiver har ansvar for opplæring og risikovurdering, men det er skolen som gir elevene grunnlaget for å forstå og følge disse reglene. Dette handler også om demokratiske prinsipper. Likhet for loven som betyr at alle arbeidstakere – uansett bakgrunn – har rett til et trygt arbeidsmiljø.

Anleggsbransjen er i stadig utvikling. Nye krav til miljø og teknologi gjør at maskinene blir mer avansert. Elektriske grave-maskiner og utslippsfrie kjøretøy blir stadig mer vanlig, og mange maskiner styres med GPS og digitale systemer. Dette krever ny kompetanse. Fremtidens maskinførere må forstå ny teknologi, bruke digitale verktøy og følge med på utviklingen. Skolen må derfor tilpasse undervisningen slik at elevene får den kunnskapen bransjen trenger. Hvis bare noen får opplæring i ny teknologi, brytes prinsippet om likhet for loven. Derfor må staten og skolene samarbeide for å sikre at alle lærlinger får like muligheter, slik at anleggsbransjen fortsetter å bygge Norge på en trygg og moderne måte. ●

Veivesenet lyser ut 20 kontrakter i 2026

Rassikringsprosjektet E45 Kløfta er den største kontrakten Statens vegvesen, Utbygging lyser ut i 2026.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Størrelsene på kontraktene som skal lyses ut varierer. De fleste kontraktene har en anslått kontraktsverdi mellom 50 og 100 millioner og 100 og 300 millioner kroner.

Kontrakten på E45 Kløfta har en anslått verdi opp mot en milliard kroner.

– Vi tror størrelsen gjør at kontraktene vil være attraktive for anleggsbransjen, sier utbyggingsdirektør Kjell Inge Davik i Statens vegvesen.

Utførelsesentrepriser

Etter flere år med mange totalentrepriser, vil nesten alle de nye kontraktene bli lyst ut som utførelsesentrepriser.

– Det er naturlig siden kontraktene er mindre og mer oversiktlige. Dette vil gjøre det enklere for mindre entreprenører uten særlig erfaring med totalentrepriser å konkurrere om de nye oppdragene. Vi tror dette vil bidra til god konkurranse om flere av oppdragene, sier Davik.

Delt i tre kontrakter

E45 Kløfta er ifølge etaten et godt eksempel på den nye tilnærmingen. Prosjektet har en styringsramme på 1,89 milliarder kroner.

Veivesenet har delt rassikringsprosjektet i tre kontrakter. Den første ble lyst ut i 2025. Planen er å starte det forberedende anleggsarbeidet før sommeren i år. De to andre kontraktene skal ut i markedet i 2026 og 2027. Det er kontrakten for den 4,2 kilometer lange tunnelen og 2,3 kilometer vei i dagen som lyses ut i 2026.

Utbyggingsdirektør Kjell Inge Davik i Statens vegvesen tror mange kontrakter i størrelse orden 50-300 millioner kroner vil være attraktive for anleggsbransjen. (Foto: Bård Asle Nordbø/Statens vegvesen)

– Dette er den største kontrakten Veivesenet lyser ut i 2026, med en verdi på om lag en milliard kroner. Den tredje og siste kontrakten er den 150 meter lange Eibyvelva bro.

Konkurranse med forhandlinger

Davik mener mange av prosjektene som lyses ut i 2026 vil egne seg godt for mindre, mellomstore og lokale entreprenører.

– Det er alltid god stemning når vi ser kontrakter lyses ut i markedet. Jeg forventer at de også igangsettes som planlagt, sier Julie Brodtkorb, adm.dir. i MEF.

– Vi ser at det er mye ledig kapasitet i anleggsmarkedet nå. Medlemmene våre forteller at det må mer jobb ut i markedet om vi skal holde på de ansatte. Derfor håper jeg politikerne tar med seg at vi trenger mer midler til å bygge Norge videre. Det mangler ikke på uløste jobber som trengs å bygges, det er rammene som er for små, sier Brodtkorb.

– Rett før jul spurte vi medlemmene om de har kapasitet til å ta på seg nye jobber det neste halvåret, og hele 85 pst. av MEF-entreprenørene har ledig kapasitet. Det er høyt, avslutter MEF-sjefen. ●

MEF-sjefen Julie Brodtkorb er fornøyd med at det kommer nye prosjekter, men hun forventer at de igangsettes som planlagt. (Foto: MEF)

Statens vegvesen lyser ut 20 kontrakter i 2026. De fleste kontraktene har en anslått kontraktsverdi mellom 50 og 100 millioner. (Illustrasjonsfoto: Njål Hagen)

SAMLING I SNØVÆRET: Fra venstre: Leiv Peter Blakstad (MEF), Svein Erik Nilsen (ØG), Julie Brodtkorb (MEF), Trygve Slagsvold Vedum (Sp), Bjørn Rosenberg (ØG), Lasse Osse Bakken (ØG), og Kjersti Bjørnstad (Sp).

Vedum møtte entreprenører i Innlandet

I starten på januar var Trygve Slagsvold Vedum (Sp) på besøk hos flere MEF-medlemmer i Innlandet. Under besøkene fikk han en ærlig oppdatering på hvordan det står til med bransjen.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Senterpartiets pågående turné i anleggsbransjen har som mål å løfte fram entreprenørenes behov for en mer forutsigbar og praktisk politikk.

Da partileder Trygve Slagsvold Vedum nylig besøkte Østlandet Gjenvinnings (ØG) gjenvinningsstasjon på Gjøvik, møtte han en næring som opplever økende kostnader, svakere marked og usikkerhet om framtidig aktivitet. Dette kommer samtidig som forventningene til klima og bærekraft aldri har vært høyere.

Permitteringer

Entreprenørene er tydelige på at det haster å få flere offentlige og private prosjekter ut i markedet. Mangel på nye oppdrag gir nå tomme ordrebøker flere steder i Innlandet.

Ifølge Leiv Peter Blakstad, regionsjef Maskinentreprenørenes Forbund (MEF), er permitteringsfaren reell for mange små og mellomstore bedrifter dersom aktiviteten ikke tar seg opp.

Økt rassikring, vedlikehold av vei og oppgradering av vann- og avløpsanlegg trekkes fram som tiltak som både styrker beredskapen og sikrer arbeid lokalt.

Lavere drivstoffavgifter

Kostnadsnivået er samtidig en stor utfordring. Høye drivstoffpriser og CO₂-avgifter presser allerede små marginer.

MEF-sjefen Julie Brodtkorb var tydelig på at avgiftene må holdes på et nivå næringen kan bære.

Vedum viste til at Senterpartiet i budsjettforhandlin-

Her blir han oppdatert på tilstanden i gjenvinningsbransjen av Bjørn Rosenberg (t.v.), daglig leder i Østlandet Gjenvinning. Fra høyre: Leiv Peter Blakstad, regionsjef i MEF, Julie Brodtkorb, daglig leder MEF, og varaordfører i Gjøvik, Kjersti Bjørnstad.

gene har fått gjennomslag for lavere drivstoffavgifter enn regjeringens opprinnelige forslag, samt fjerning av grunnavgiften på mineralolje, et grep som ga umiddelbar reduksjon i prisen på anleggsdiesel.

Høye CO₂-avgifter

Under besøket advarte administrerende direktør i Østlandet Gjenvinning, Bjørn Rosenberg, mot utilsiktede konsekvenser av høye CO₂-avgifter.

For selskapet er avgiftsnivået avgjørende for hvor restavfallet leveres. Blir forskjellen mot Sverige for stor, risikerer man at avfallet eksporteres dit, i stedet for å brukes lokalt til energiproduksjon. Det kan igjen føre til mindre råstoff til fjernvarmeanlegg og økt strømbruk.

Vedum påpekte at klimatiltak som flytter utslipp over landegrensene, kan undergrave både klimaeffekten og oppslutningen om klimapolitikken. Han understreket at målet må være reelle utslippskutt, ikke bare statistiske forbedringer. ●

MEFs regionsjef i nord reagerer kraftig på Båtsfjord kommunes vedtak om at brøyting skal utføres av kommunen. (Illustrasjonsfoto)

Kritiserer Båtsfjords brøytevedtak

MEFs regionsjef i nord, Martin Grønnslett, reagerer på Båtsfjord kommunes vedtak om at brøyting skal foregå i kommunal regi, fremfor å leie inn entreprenører til å utføre arbeidet.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Martin Grønnslett reagerer kraftig på at Båtsfjordpolitikere trosser faglige analyser for å brøyte i egen regi. Han frykter at kommunens nye brøyteplan vil koste dyrt.

– Jeg må innrømme at jeg ikke helt skjønnte ut ifra det som ble lagt frem i vedtaket hvorfor de har kommet til en annen konklusjon. Det virker ikke som det var veldig godt begrunnet heller, sier Grønnslett til iFinnmark.no.

Lite brukt

I midten av januar skrev iFinnmark at kommunestyret stemte for formannskapetets innstilling om at brøyting og sommervedlikehold skal foregå i kommunal regi.

Ifølge nettavisen viste analyser at konkurranseutsetting kunne redusere kommunens samlede kostnader med om lag 42 millioner kroner.

– Hvis du skal kjøpe inn maskiner og utstyr til brøyting så er det en forventning at man skal klare å holde en full helårsdrift på det. En lokal entreprenør vil kunne holde maskinene i bruk med andre ting. Mens det vi ofte ser i kommunene er jo at de maskinene de eier, blir veldig lite brukt og blir nesten pensjonert lenge før de er utslitt, sier Grønnslett.

Dyrere for innbyggerne

Grønnslett mener det er vanskelig å se hvordan

Martin Grønnslett, regionsjef i MEF (Foto: MEF)

kommunen skal klare å utnytte brøytebilene slik at den reelle bruken blir høyere enn den ville vært ved å leie inn private entreprenører.

– For innbyggerne i Båtsfjord virker egenregi av brøyting som en løsning som kommer til å koste innbyggerne mer penger enn de ellers ville betalt for tjenestene, sier han.

– Plutselig står man der med en brøytebil som har gått relativt lite, og så kommer det miljøkrav eller lignende, og da blir det betydelig dyrere. Mens en lokal entreprenør vil bruke opp brøytebilen på mange måter. Det er ganske hyppig utskiftning på utstyret fordi man bruker det opp. Det får man ikke i kommunal regi, sier Grønnslett.

Ekstra kostnader

På spørsmål hva MEFs regionsjef mener, svarer han som følgende:

– Jeg mener det opprinnelige forslaget fra kommunedirektøren var godt begrunnet. Egenregi blir ikke så billig som man tror. Det kommer masse ekstra kostnader. Hvorfor skal kommunen bruke enda mer penger på å utføre brøyting i egenregi, uttaler Martin Grønnslett, i intervjuet med iFinnmark. ●

SLIK KAN DU BESKYTTE DINE ANSATTE MOT KVARTS OG STEINSTØV

Sanntidsmåler for kvarts silika

Personlig støvmåler

Kvartsstøv er en av de største helseutfordringene i bygg- og anleggsbransjen.

Langvarig eksponering kan føre til alvorlige, irreversible lungesykdommer som silikose (steinlunge) og kols.

Med Troxel AIR XS og XD1+ får du sanntidsdata på både kvartsstøv og total støveksponering, slik at du kan ta grep før det er for sent.

Systemet brukes allerede av flere norske entreprenører for å beskytte ansatte.

Book et gratis rådgivningsmøte, og hør hvordan vi hjelper bedrifter som din med å beskytte ansatte og etterleve kravene i forskriftene.

Book et gratis rådgivningsmøte

Maskinsalget gikk ytterligere ned i 2025, og MGF-statistikken viser tolv prosent reduksjon i forhold til 2024. (KI-generert bilde)

Ytterligere nedgang i maskinsalget

Nå foreligger fasiten for maskinsalget i 2025. Rapporten fra maskinleverandørene viser en nedgang på tolv prosent i forhold til 2024, som igjen var et dårlig år for de som lever av å selge maskiner.

Tekst og foto: Njål Hagen - nh@mef.no

Det er Maskingrossisternes forening (MGF) som utgir statistikken for nysalg av anleggsmaskiner i Norge. De fleste maskinleverandørene rapporterer salget inn til foreningen, og nå er resultatene for 4. kvartal og 2025 totalt klare.

Det ble totalt solgt 825 maskiner i fjerde kvartal, mot 854 i samme kvartal i 2024. Noe som gir en tilbakegang på tre prosent.

Det ble i 2025 solgt 3135 nye anleggsmaskiner i Norge. Dette er en nedgang på tolv prosent i forhold til 2024, som igjen hadde en nedgang på 28 prosent fra 2023.

Til sammenligning ble det i toppårene solgt mer enn 5000 maskiner (5012 solgte maskiner i 2018 og 5126 i 2019).

Salgsutviklingen har gjennom 2025 vært svakere enn forventet ved inngangen til året. Men de to siste kvartalene viser at markedet nå ser ut til å gå inn for en myk landing i 2026. Til tross for at det fortsatt er en nedgang i nysalget av maskiner til bygge- og anleggsmarkedet, har nedgangen bremsset og enkelte maskintyper har vist en vekst i siste kvartal, uttaler Tone Lindberg Grøstad, direktør i MGF.

Økning i el-maskiner

Både antall maskiner og andelen av totalsalget for nullutslippsmaskiner øker også i fjerde kvartal. For gravemaskiner over 8 tonn, er andelen nullutslipp 13,9 prosent av totalsalget, og for alle maskinkategorier er den 9,7 prosent i siste kvartal.

For 2025 endte nullutslippandelen på gravemaskiner på 10,6 prosent og for alle maskiner 7,6 prosent (4,5 prosent i 2024).

Tøffe tider

– Det er fortsatt tøffe tider for norske entreprenører, og det er derfor ikke ventet store veksttall for 2026. Det har vært en økning i omsetning knyttet til bruksalg og vedlikehold, noe som tyder på at markedet ser på økt levetid på maskinene som et godt alternativ til investering i nytt materiell.

Medlemmene i MGF prognostiserer med et marked som leverer mellom 0 og 5 prosent målt mot 2025, uttaler MGF-direktøren.

Vekst i nullutslippsteknologi

Ifølge meldingen fra MGF vil en økt satsning på beredskap i Norge, med opprustning av infrastruktur, kunne gi en økt aktivitet i 2026. I tillegg venter de at veksten i antall og prosentandel for nullutslippsteknologi vil øke ytterligere i det kommende året.

– Det lanseres flere modeller fra produsentene og det stilles ytterligere krav til direkte utslipp i ikke-kvotepliktig sektor, i tillegg til at Enova nå styrker sitt støtteprogram for nullutslippsmaskiner. Totalt sett vil dette kunne gi en positiv påvirkning av markedsutviklingen, avslutter Tone Lindberg Grøstad.

Blanke ark og nye muligheter

Vi i Anleggsmaskinen ønsker «å lodde» stemningen i markedet. Derfor tok vi også i år kontakt med maskinimportørene og stilte fem spørsmål om blant annet fjorårets resultat, og hvilke tanker de gjør seg om 2026.

DE FEM SPØRSMÅLENE:

- 1: Hvordan ble 2025 i forhold til forventningene?
- 2: Hvor mange nye maskiner solgte dere i 2025 (Med dette menes maskiner som ble fakturert ut)?
- 3: Hvor mange brukte maskiner solgte (fakturert) dere i 2025?
- 4: Hvilke forventinger har dere til 2026 (eget salg og totalmarked)?
- 5: Nye modeller/andre nyheter i 2026?

Michael Hällström, daglig leder Entrack AS.

ENTRACK AS

- 1: Under forventninger.
- 2: Antall nye maskiner som ble fakturert i 2025 var lavere enn budsjettert.
- 3: Salget av brukte maskiner oversteg forventningene, med over 100 fakturert i 2025.
- 4: Vi har forventninger om en bedring i markedet i andre halvdel av 2026.
- 5: Ja, Kobelco kommer med den nye SK165SRLC-7 skogsmodell, den første som er solgt ankom Norge i begynnelsen av januar.

VOLVO MASKIN AS

David Kristianslund, salgsdirektør i Volvo Maskin AS.

- 1: Vi forventet et svakt marked i 2025 omtrent på samme nivå som året før, men omsetningen ble en del lavere enn vi hadde budsjettert. For vår del ble bunnen nådd midt på året, og i andre halvår hadde vi en økning i ordre-inngang som gjorde at vi endte ca. 10 prosent høyere totalt for året sammenlignet med 2024.
- 2: Vi leverte 870 nye maskiner. Tallet kunne vært en del høyere,

men vi hadde et modellskifte for hjulgravere på tampen av året som medførte at 40 – 50 maskiner ikke ble klar for levering til kunde før nå i 2026.

- 3: Vi solgte 613 brukte maskiner, som også er noe lavere enn året før. Markedet for brukt er imidlertid bedre, og vi opplever bra etterspørsel for de fleste maskintyper.
- 4: Vi ser en del lyspunkter i markedet, og forventer 20-25 prosent økt salg av nye maskiner i 2026. Fortsatt ligger dette under det vi vil betegne som et normalår.
- 5: Vi har i løpet av et drøyt år lansert nye generasjoner av både hjullastere, dumpere og gravemaskiner, med unntak av noen få modeller. Det kommer to nye F-serie beltgravere i disse dager, ECR255 og ECR355. I tillegg gleder vi oss til å få både elektriske dumpere og elektrisk hjulgraver rundt halvårsskiftet. Vi har et fantastisk sortiment av både diesel- og elektriske maskiner, og gleder oss til et år med litt mer fart enn vi har hatt de siste par årene.

Marianne Råge, markedsjef Liebherr-Norge AS.

LIEBHERR-NORGE AS

1: 2025 ble et krevende år for bransjen, med lavere aktivitet og et mer avventende investeringsklima. Samtidig leverte vi solid relativ utvikling og styrket posisjonen vår i markedet, spesielt innen hjulgravere og dumpere. I et marked hvor kundene er mer kostnadsbevisste enn noen gang, ser vi tydelig at Liebherr's sterke fokus på kvalitet, robust konstruksjon, høy oppetid og lav total kostnad (TCO) treffer godt. Dette bekrefter at produktene våre oppfattes som trygge og langsiktige investeringer, også når markedet er utfordrende.

2-3: Salget av nye maskiner var lavere enn i toppår, i tråd med markedet generelt. Derimot oppnådde vi en markant vekst i brukmaskinsalget. Flere kunder valgte kvalitetssikrede brukmaskiner, og vi har bygget opp et sterkt og strukturert brukmaskinkonsept som har blitt en viktig konkurransefordel.

4: Markedet peker mot stabilisering og en forsiktig oppgang. For vår del går vi inn i 2026 med klare ambisjoner om videre vekst. Vi har styrket salgsorganisasjonen med dedikerte Key Account Manager, videreutvikler både ny- og brukmaskinsatsingen og har et attraktivt produktprogram i flere viktige segmenter. Dette gir oss et godt utgangspunkt for å ta ytterligere markedsandeler.

5: I 2026 lanserer vi flere nye og oppgraderte modeller, med særlig fokus på elektriske og utslippsfrie maskiner. Dette er et strategisk viktig område hvor Liebherr ligger langt fremme teknologisk, og hvor etterspørselen i markedet øker raskt. Sammen med økt digitalisering og videreutviklede servicekonsepter står vi godt rustet for videre vekst.

ROSENDAL MASKIN AS

- 1: Vi hadde store forventninger til 2025, med tanke på vårt fokus og suksess med elektriske gravemaskiner. Vi hadde et ambisiøst budsjett, som vi har klart å holde gjennom året. Omsetningen har økt med 45 prosent, fra 473 mill. i 2024 til 688 mill. i 2025
- 2: Vi solgte 88 Develon og 63 JCB
- 3: Her endte vi på 58
- 4: Vi tror markedet er i bunnen, og litt på vei opp. Vil antyde en oppgang på inntil 10 prosent i maskinsalget. For vår del tenker vi at skal fortsette den positive veksten, og være med markedet oppover.
- 5: Ny avdeling Bergen, lansering av nye elektriske maskiner, ny Key Account manager for fokus på større kunder og leieselskaper. Ny serie Develon -9, som har kommet i DX230-9 og DX260-9, men som kommer i større utgaver i 2026 JCB og Hydrogen generator kommer til Norge Q. Rosendal Maskin blir 40 år i 2026.

Tor Anders Høgaas, daglig leder Rosendal Maskin AS.

Glenn Mellegaard, daglig leder Hymax AS.

HYMAX AS

- 1: Vi planla og forventet 10 prosent vekst, men endte på ca. 6 prosent vekst, tross et svært vanskelig marked.
- 2: Ca. 300 nye maskiner.
- 3: Ca. 230 brukte maskiner.
- 4: Vi tror "bunnen" er passert, og forventer en svak vekst i markedet. Selv sikter vi igjen på 10 prosent vekst.
- 5: Vi får flere nye Kubota-modeller, blant annet U145, som er en 15 tonn korthekk beltegraver. KW 95 og KW115 er to nye hjulgravere på 10 og 12 tonn. Ny skid steer kommer også på slutten av året. Ellers er det flere modeller med oppgraderinger og "facelift".

Tom Johansen, administrerende direktør i Nasta AS.

NASTA AS

- 1: Ved inngangen til 2025 forventet vi en økning i totalmarkedet med 5-10 prosent for de anleggsmaskintypene Nasta er representert i. Fasiten viser en markedsnedgang på ca. 7,5 prosent. Nasta tok markedsandeler med Hitachi og Bell, men ikke nok til at vi volummessig nådde våre (ambisiøse) mål.
- 2: Nasta fakturerte 386 nye maskiner i 2025.
- 3: Nasta fakturerte 278 brukte maskiner i 2025.
- 4: Nasta budsjetter med en omsetning på 1,5 mill. i 2026 (ble 1,35 mill. i 2025). Hva gjelder totalmarkedet tror vi på det samme som vi gjorde i fjor, altså en forsiktig vekst (5-10 % i 2026 vs. 2025).
- 5: Nasta flyttet inn i nytt bygg i Bergen (Arnadalen) tidlig i januar 2026. Hitachi vil lansere en nyhet i mining-segmentet helt på tampen av året.

ZEPPELIN AS

- 1: 2025 ble ikke like bra som forventet da vi hadde tro på en forbedring i forhold til 2024 allerede i Q1/Q2 i 2025 med tanke på totalmarkedet, noe som ikke skjedde.
- 2: Vi fakturerte 601 maskiner
- 3: Vi fakturerte 297 brukte maskiner
- 4: Våre forventninger er et totalmarked på 3500 enheter i 2026, og vi skal levere/fakturere 725 enheter Cat-maskiner.
- 5: Vi vil se mange nye oppgraderte maskiner på ConExpo i begynnelsen av mars, i tillegg til de maskinene som ble vist under Bauma i fjor. Cat 319 vil ankomme i andre halvår, som er en helt ny Cat-maskin.

Dagfinn Sand, salgssjef Zeppelin Norway.

Jobber for en varig løsning for sentral godkjenning

I ti år har anleggsbransjen levd med en overgangsordning for sentral godkjenning. Representanter fra MEF og Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) møtte nylig kommunalminister Bjørnar Skjæran (Ap), med håp om å få på plass en varig og god løsning for bransjen.

Av: Runar F. Daler - rd@mef.no

Sentral godkjenning gir en vurdering av foretakenes kvalifikasjoner vurdert etter byggesaksforskriften (SAK19). Ordningen er frivillig og forvaltes Direktoratet for byggekvalitet (DiBK). Fra 1. januar 2016 ble kravene til formalkompetanse i byggesaksforskriften strammet kraftig inn.

Overgangsordning i 10 år

Dette førte til at mange dyktige entreprenører fikk problemer med sine godkjenninger. Over natten ble de utestengt fra jobber de hadde utført i en årrekke, som de var mer enn godt nok kvalifiserte for.

Kraftige reaksjoner fra bransjeorganisasjoner og foretak, førte til at det daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet innførte en overgangsordning, slik at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Siden har denne overgangsordningen blitt forlenget en rekke ganger, senest i januar fjor, da daværende kommunal- og distriktsminister Erling Sande (Sp) beroliget bransjen med at overgangsordningen ble forlenget til 1. juli 2026.

Åttende (og siste?) minister i rekken

I forrige uke møtte MEFs kommunikasjonssjef, Fredrik Tronhuus, og leder for næringspolitikk og kompe-

tanse, Finn N. Bangsund, sammen med representanter fra NAF, nåværende kommunal- og distriktsminister Bjørnar Selnes Skjæran (Ap). Håpet er at bransjen endelig kan få en varig og tilpasset løsning for anleggsnæringen, som gir maskinentreprenørene forutsigbarhet og trygge rammer.

– Etter ti år med et midlertidig regelverk, håper vi nå på et varig regelverk som sikrer at det stilles krav om rett kompetanse på rett sted, sier kommunikasjonssjef i MEF, Fredrik Tronhuus.

– Det næringslivet trenger nå, er forutsigbarhet og et enkelt regelverk med legitimitet i bransjen. Ordningen må ikke være til hinder for at fagarbeiderne kan få bruke faget sitt til å utføre jobber de er mer enn gode nok til å utføre. Bjørnar Skjæran er den åttende kommunalministeren som jobber med å finne en varig løsning på dette. Vi håper han blir den siste.

Sikre arbeidsplasser

Forbundsleder Brede Edvardsen i NAF, sier at dette også handler om å trygge arbeidsplasser:

– I slike saker er det viktig at partene finner sammen, slik at vi kan sikre trygge arbeidsplasser og forutsigbarhet for næringen. Vi har mange dyktige fagarbeidere her til lands, og det er viktig at regelverket ikke setter en stopper for arbeidet de er mer enn kvalifisert nok til å utføre. ●

Maskinentreprenørens Forbund (MEF) og Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF) på besøk hos kommunal- og distriktsministeren. Fra venstre: Finn N. Bangsund (MEF) og Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF), Fredrik Tronhuus (MEF), Bjørnar Selnes Skjæran (Ap), Brede Edvardsen (NAF) og Trond Erik Thorvaldsen (NAF). (Privat foto)

Illustrasjonsfoto:
Runar F. Daler

Sikkerhetsstillelse i entrepriseprosjekter – dette må du vite

Sikkerhetsstillelse er en sentral del av kontraktene i anleggsbransjen. Men hvordan fungerer det egentlig, og hva bør du som entreprenør passe på?

Av: Martine Skaar og Håvard Almås, advokater i MEF - anleggsmaskinen@mef.no

Sikkerhetsstillelse er en garanti som skal sikre at partene oppfyller sine kontraktsforpliktelser. Den stilles typisk som bankgaranti eller garantiforsikring, men også andre former for økonomisk sikkerhet kan avtales. Ved mislighold kan det da fremmes krav mot garantisten, eksempelvis forsikringsselskap eller bank.

Hvilke regler gjelder?

I forbrukerentrepriser som gjelder oppføring av bolig eller tilknyttede arbeider, er sikkerhetsstillelse lovpålagt.

For næringsentrepriser gjelder ingen slike lovkrav. Her er det i praksis standardkontraktene, fremforhandlet av bransjen selv, som regulerer partenes sikkerhetsstillelse. Her er hovedpunktene:

- NS 8405 (utførelsesentreprise) og NS 8407 (totalentreprise):
 - Entreprenør skal stille sikkerhet tilsvarende 10 % av kontraktssummen i utførelsesperioden. Etter overtakelse reduseres sikkerheten til 3 %, som gjelder i tre år.
 - Byggherren skal stille sikkerhet tilsvarende 15 % av kontraktssummen etter NS 8405 og 17,5 % etter NS 8407.

■ NS 8415 (underentreprisekontrakter):

- Underentreprenør skal stille sikkerhet tilsvarende 10 % av kontraktssummen i utførelsesperioden. Sikkerheten reduseres til 3 % etter overtakelse, noe som gjelder i tre år.
- Hovedentreprenør skal stille sikkerhet tilsvarende 15 % av kontraktssummen for oppfyllelse av egne kontraktsforpliktelser.

Etter NS 8405 skal sikkerheten stilles uten ugrunnet opphold etter kontraktsinngåelse, og senest 14 dager etter at motpartens sikkerhet er stilt. Etter NS 8407 skal både entreprenørens og byggherrens sikkerhet stilles senest 14 dager etter kontraktsinngåelse.

Sikkerheten stilles normalt som selvskyldnerkausjon fra bank eller forsikringsselskap, gjerne ved bruk av standard garantitekster tilknyttet NS kontrakten. Vær oppmerksom på garantier som inneholder ekstra vilkår, for eksempel frister for å melde krav eller krav om rettskraftig dom før utbetaling – slike begrensninger er i strid med NS og bør kreves fjernet.

Husk at du har rett til å nekte oppstart før motpartens sikkerhetsstillelse er dokumentert, dersom partene har avtalt gjensidig sikkerhetsstillelse.

Hva skjer hvis sikkerhetsstillelsen mangler?

Dersom entreprenøren ikke stiller sikkerhet som avtalt, kan byggherren holde tilbake betaling – og i verste fall heve kontrakten. Stiller ikke byggherren eller hovedentreprenør sikkerhet, står du som entreprenør/underentreprenør langt svakere, og du risikerer da å tape penger dersom motparten ikke betaler.

Sjelden gjensidig

Selv om utgangspunktet i standardene er at både entreprenør og byggherren/hovedentreprenør stiller sikkerhet, er vår erfaring at sikkerhet ofte kun avkreves entreprenøren eller underentreprenøren. Byggherren/hovedentreprenør slipper ofte unna ved å avtale seg bort fra dette kravet. Det gir en skjev fordeling av kontraktsrisikoen.

Ta høyde for kostnadene

Sikkerhetsstillelse har en kostnad og kan påvirke likviditeten, særlig for mindre entreprenører. Denne kostnaden bør tas med i kalkuleringen av tilbudet ditt.

Garantiforsikring har blitt et populært alternativ til bankgaranti, fordi den ikke belaster kredittrammen og ikke krever pant. Husk at garantien må være på plass før oppstart eller betaling.

Våre anbefalinger

- Ta med kostnaden knyttet til sikkerhetsstillelse i tilbudet.

Håvard Almås og
Martine Skaar,
advokater i MEF
(Foto: MEF)

- Les kontrakten nøye: Sjekk alltid kravene til sikkerhetsstillelse, både i hoved- og underentrepriskontrakter. Be om avklaringer dersom noe er uklart.
- Krev gjensidighet: Byggherre/hovedentreprenør bør stille sikkerhet, særlig i større prosjekter.
- Benytt byggeblanketter for å dokumentere sikkerhetsstillelse.
- Vurder garantiforsikring: Garantiforsikring kan være et godt alternativ til bankgaranti – den gir samme beskyttelse, men uten å belaste kredittrammen.
- Dersom partene har avtalt gjensidig sikkerhetsstillelse, har du rett til å nekte oppstart før motpartens sikkerhetsstillelse er dokumentert.
- Er du usikker, ta kontakt med MEF eller juridisk rådgiver. ●

Ønsker du å motta nyhetsbrev med siste nytt fra bransjen?

Skann QR-koden for å melde deg på Anleggsmaskinens nyhetsbrev

Anleggs-
MASKINEN

Abax AS

3264 LARVIK
Tlf: 22 22 22 99
kundesenter@abax.no
www.abax.no

Andreas Stihl AS

3202 SANDEFJORD
Tlf: 33420505
info@stihl.no
www.stihl.no

Ankerløkken Equipment AS

1266 Oslo
Tlf: 22 88 12 00
firmapost@ankerlokken.no
www.ankerlokken.no

Banefilter AS

5216 Lepsøy
Tlf: 975 98 058
karsten@banefilter.no
www.banefilter.no

Blinken AS

1621 Gressvik
Tlf: 90 70 11 00
blinken@blinken.no
www.blinken.no

BNP PARIBAS LEASING SOLUTIONS

6010 Ålesund
Tlf: 70 15 40 00
leasing.norway@bnpparibas.com
www.leasingsolutions.bnpparibas.no

Brødrene Dahl

PB 6146 Etterstad,
0602 Oslo
Tlf: 22 72 55 00
post@dahl.no
www.dahl.no

C. Grindvold AS

0976 OSLO
Tlf: 22 82 00 00
firmapost@grindvold.no
www.grindvold.no

CEJN Norden AB

Box 245,
54125 Skövde,
Sverige
Tlf: +46 500 477500
info.sweden@cejn.com
www.cejn.se

DRIV energi AS

Postboks 343,
3301 Hokksund
Tlf: 32 75 90 80
post@drivenergi.no
www.drivenergi.no
Facebook og Instagram:
@drivenergi

Eikmaskin AS

Postboks 123,
2021 Skedsmokorset
Tlf: 64 83 73 00
info@osl.agcocorp.com
www.eiksenteret.no

Entrack AS

Framveien 2,
2264 Grinder
Tlf: 62 94 54 40
firmapost@entrack.no
www.entrack.no

Epiroc Norge AS

Postboks 336,
1401 Ski
Tlf: 64 86 03 00
epirocnorge@epiroc.com
www.epiroc.com

Felleskjøpet Agri

2000 Lillestrøm
Tlf: 03520
firmapost@felleskjopet.no
www.felleskjopet.no

Fjerby AS

2020 Skedsmokorset
Tlf: +47 64 80 26 50
firmapost@fjerby.no
www.fjerby.no

Fredheim Maskin

Tlf: 69 80 88 30
post@fredheim-maskin.no
www.fredheim-maskin.no

Fundamentering AS

7093 Tiller
Tlf: 73 82 26 30
fas@fas.no
www.fas.no

Furnes Jernstøperi AS

2335 STANGE
Tlf: 62 53 83 00
salg@furnes-as.no
www.furnes-as.no

Geomatikk AS

0579 OSLO
Tlf: 810 33 400
firmapost@geomatikk.no
www.geomatikk.no

Hardlife AS

5309 Kleppstø
Tlf: 56148000
info@hardlife.no
www.hardlife.no

Heidenreich AS

2021 Skedsmokorset
Tlf: +47 22 02 42 00
firmapost@heidenreich.no
www.heidenreich.no

If Skadeforsikring NUF

Postboks 240,
1326 Lysaker
Tlf: 02400
www.if.no

Istrail AS

3241 Sandefjord
Tlf: 35 94 87 50
istrail@istrail.com
www.istrail.com

KDA Rørsystemer AS

Tlf: 942 60 335
post@k-da.no
www.k-da.no

Keddell & Bommen AS

0374 Oslo
Tlf: 22 06 15 00
olje@keddell.no
www.keddell.no

Kiesel Norge AS

1405
Tlf: 64 86 94 28
info@kiesel.no
www.kiesel.no

Komatsu Forest AS

Uthusvegen 18,
2335 Stange
Tlf: 90 17 88 00
info.no@komatsuforest.com
www.komatsuforest.no

Naboen AS

4353 Klepp Stasjon
Tlf: 51 81 03 00
utleie@naboen.no
www.naboen.no

NCGeo AS

1339 Vøyenenga
Tlf: 67 17 75 15
post@ncgeo.no
www.ncgeo.no

Nordea Finance Equipment AS

Postboks 105,
1325 LYSAKER
Tlf: 21 63 20 00
kundeservice@sgfinans.no
www.nordeafinance.no/bedrift

Norva 24 AS

6783 Stryn
post@norva24.no
www.norva24.no

Orica Norway AS

3400 LIER
Tlf: 32 22 91 00
www.orica.no

Rototilt AS

2020 SKEDSMOKORSET
Tlf: 21 01 91 50
info@rototilt.com
www.rototilt.no

Sandvik Norge

2013 SKJETTEN
Tlf: 63 84 81 00
www.rocktechnology.sandvik

Scandia Maskin AS

3039 Drammen
Tlf: +47 32 21 00 50
post@scandiamaskin.no
www.scandiamaskin.no

Smartdok AS

Snømusstien 1,
9512 Alta
Tlf: 904 03 333
norge@smartdok.com
www.smartdok.com

SMP Parts Norge AS

3516 Hønefoss
Tlf: 32875850
norge@smpparts.com
www.smpparts.com/no

Spartveit AS

3261 Larvik
Tlf: 911 26 949
tes@spartveit.no
www.spartveit.no

Storebrand

Postboks 500,
1327 LYSAKER
Tlf: 22 31 50 50
post@storebrand.no
www.storebrand.no

Systemblokk

3804 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 00 00
mail@systemblokk.no
www.systemblokk.no

Volue

Postboks 9008,
0186 Oslo
Tlf: 73 80 45 00
gemini@volue.com
www.volue.com/construction-software

Volvo Maskin AS

Postboks 1104 Drøbak City,
1442 Drøbak
Tlf: 66 81 86 86
salg.volvomaskin@volvo.com
www.volvomaskin.no

Wdf Isolasjon AS

4886 Grimstad
Tlf: 47 23 03 85
dagfinn@wdf.no
www.wdf.no

WIKS AS

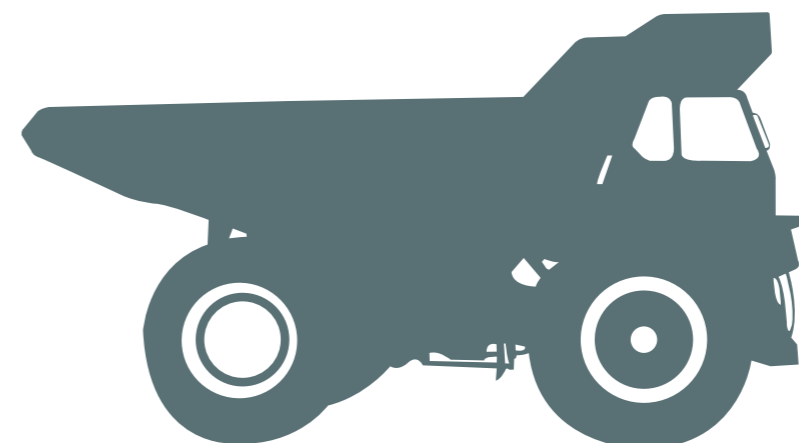
1617 Fredrikstad
Tlf: 950 71 777
kontor@wiks.no
www.wiks.no

Ølen Betong AS

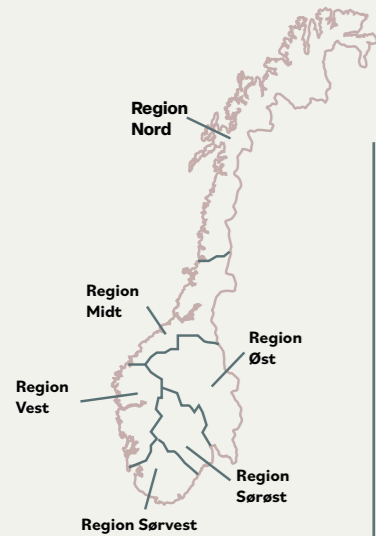
Tlf: 53 77 52 00
mail@olenbetong.no
www.olenbetong.no

Østcom AS

2212 Kongsvinger
Tlf: 628 14 600
salg@ostcom.no
www.ostcom.no

MEF-nytt

MEF-nytt gir et innblikk i forbundets arbeid og aktiviteter i hele landet.

Servicekontoret
Fred Olsens gate 3
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
firmapost@mef.no
www.mef.no

Region Øst
Rudsflata 1
2360 Rudshøgda
Telefon: 958 72 000
region.ost@mef.no

Region Sørøst
Broen 6
3170 Sem
Telefon: 913 27 357
region.sorost@mef.no

Region Sørvest
Kontor i Kristiansand:
Vige Havnevei 4, 4633 Kristiansand
Kontor i Stavanger:
Vassbotnen 23, 4033 Stavanger
region.sorvest@mef.no

Region Vest
Eidsvågbakken 1
5105 Eidsvåg
Telefon: 99 42 89 00
region.vest@mef.no

Region Midt
Hornebergvegen 7 A
7038 Trondheim
Telefon: 948 78 000
region.midt@mef.no

Region Nord
Kontorer i: Hammerfest,
Tromsø og Bodø
Telefon: 95 84 50 50
martin.gronnslett@mef.no

Seksjon Ressurs og miljø
- Skog
- Boring og fundamentering
- Gjenvinning
Fred Olsens gate 3,
0152 Oslo
Telefon: 22 40 29 00
seksjonressursogmiljo@mef.no

REGION MIDT

25 ÅRS MEDLEMSKAP

T Aunan Maskin AS er et familiedrevet foretak som i år har vært medlem i MEF i 25 år. Her mottar Trond og Henrik plakett som markerer jubileet. Vi gratulerer også Berg Maskin AS her ved daglig leder Tor Berg med 25 års medlemskap i MEF. **Vi takker for tilliten og håper på fortsatt godt samarbeid i tiden framover.**

JULEMØTE MØRE OG ROMSDAL

På julemøte i MEF Møre og Romsdal hadde MEF gleden av å overrekke plakett for 25 års medlemskap til E Folland Maskinstasjon AS. På bildet ser vi Erik Folland som startet firmaet helt tilbake i 1964. MEF takker for medlemskapet og godt samarbeid, og ser fram til nye 25 år.

JULEMØTE PÅ STEINKJER

Fullt hus på Steinkjer da julemøte ble arrangert den 1. desember. Takk til Trøndelag fylkeskommune og SVV for informasjonen, takk også til våre handelsavtalepartnere for deres bidrag. Kvelden ble avsluttet med julemat og hyggelig prat.

ANLEGGSPRATEN

Har du fått med deg MEFs egen podkast: Anleggspraten? Du finner den på Spotify eller Apple Podcast. Hør Julie Brodtkorb i samtale med spennende gjester.

FØLG MEF OG OKAB

i sosiale medier for siste nytt og oppdateringer i bransjen:

Facebook.com/mefnorge
Facebook.com/okabnorge
Instagram.com/mef_norge
tiktok.com/@bli.anleggsarbeider

REGION NORD

MØTE PÅ STORTINGET

I begynnelsen av desember deltok distriktsjef Gøran Kimsaas på et spennende arrangement på Stortinget med søkelys på Nord-Norge. Her møtte han blant annet kommunalminister Bjørnar Skjæran, forsvarssjef Eirik Kristoffersen, politikere fra Nordlandsbenken, næringslivsledere, ordførere og ett par inviterte næringsorganisasjoner. Møtet bekreftet Nord-Norges enorme potensial. Nå gjelder det å gripe mulighetene og sikre gode rammevilkår for fremtiden.

REGION SØRØST

GOD OPPSLUTNING OM MEFS JULEMØTER

MEFs avdelinger i Telemark, Buskerud og Vestfold samlet i desember 2025 nær 300 entreprenører og leverandører til tradisjonsrike julemøter med faglig påfyll, gode samtaler og sosialt samvær. Julemøtene bød på innlegg om aktuelle temaer for anleggsbransjen, orienteringer fra administrasjonen og bidrag fra leverandører. På julemøtet i Vestfold ble også IFs HMS-pris for 2025 delt ut. Prisen gikk til Elisabeth Møyland Halum fra Tom Hvaal AS, som fikk anerkjennelse for sitt arbeid med sikkerhet og kvalitet i bransjen. Alle tre julemøtene ble avsluttet med hyggelige julemiddager og god stemning.

REGION SØRVEST

JULELUNSJ

MEF var heldige og fikk være med som medarrangør på Zeppelin Equipment & Rental Sandnes sin julelunsj. Vi møtte flere kjekke bransjekolleger og fikk servert en veldig god lunsj. **Takk for at vi fikk delta!**

LANG OG TRO TJENESTE

Magne Liodden er tildelt MEFs fortjenestemedalje i sølv for lang og tro tjeneste i Hallingmast AS. Etter en tid med deltidsansettelse ble Magne fast ansatt 1. januar 2006. Han har gjennom disse årene deltatt, og ikke minst bidratt til Hallingmast sin utvikling. Magne har et stort engasjement, og han finner løsninger der andre ser problemer, uansett om det er dag, natt eller helg.

NYE MEDLEMMER I REGIONEN

Vi starter det nye året med 6 nye medlemmer. Velkommen til:

- › Sør-Norsk Anlegg AS - MEF avd. Telemark
- › Heibl Entreprenør AS - MEF avd. Telemark
- › Teigen & Buen Entreprenør AS - MEF avd. Buskerud
- › Solan Anlegg AS - MEF avd. Buskerud
- › Sb Anleggsteknikk AS - MEF avd. Buskerud
- › An Gravedrift AS - MEF avd. Buskerud

F.v. Magne Liodden og Stein Erik Livgård daglig leder i Hallingmast AS.

REGION ØST

NYE MEDLEMMER I REGIONEN

Innlandet

- > I. Helmen Utemiljø AS, Cran
 - > SG Service AS, Raufoss
 - > Vei og Landskap AS, Brandbu
 - > Hattrem Maskin AS, Elverum
- Vi ønsker dere velkommen og ser frem til å bli kjent med dere!

MÅNEDENS LÆRLING

Navn: Kristian Dynna
Alder: 18 år
Bedrift: BK- Anlegg AS
Utdanning: Vg1 bygg og anlegg
Fag: Anleggsmaskinførerfaget
Hva liker du best med jobben: Maskinkjøring og mye fysisk arbeid ute, hvor jeg får brukt kroppen
Interesser/hobby: Kjøre bil og være med venner

25 ÅRS MEDLEMSKAP

Vi gratulerer Ottadalen Anlegg AS med 25 års medlemskap i MEF. Takker for tilliten og engasjementet for fellesskapet til MEF. Simen Midtsund besøkte bedriften ved Torbjørn og Petter Bråten i hjemkommunen Vågå. **Takk for et trivelig møte!**

50 ÅRS MEDLEMSKAP

Gratulerer Vang Maskin AS med 50 års medlemskap i MEF. Her er Anders og Egil Karlsen med beviset både for 25 år og 50 år.

JULEMØTER

Vi i MEF Region Øst vil rette en stor takk til alle medlemmer og samarbeidspartnere som deltok på årets julemøter. Det ble arrangert hyggelige samlinger på Skarnes og Tynset for Innlandet, Olavsgaard for Oslo/Akershus og Støtving for Østfold – med godt oppmøte og en fantastisk stemning! Kveldene bød på nyttig bransjeinformasjon fra MEF, gode samtaler og ikke minst deilig julemat. Det er alltid inspirerende å se engasjementet og fellesskapet i regionen vår. Vi setter stor pris på at dere tar dere tid til å møtes, dele erfaringer og bidra til et sterkt nettverk. Tusen takk for oppmøtet – sammen gjør vi bransjen enda bedre!

MÅNEDENS BEDRIFT

Nordal Maskin AS
Daglig leder: Tåsten Nordal
Medlem siden: 2020
Hvor holder dere til: Lom
Arbeidsteder: Innlandet
Viktige arbeidsområder: Boligtomter, dreneringer, infrastruktur, vann og avløp, grunnarbeider og veivedlikehold.
Faglig bakgrunn på ansatte: Fagbrev anleggsmaskinfører & vegdrift, og veivedlikeholds-faget.
Antall ansatte: 4 ansatte
Hvorfor medlem i MEF: MEF-skolen med mange relevante kurs, juridisk avdeling for råd, SmartMEF systemet og fellesskapet i bransjen.

HEDERSPOKAL TIL RUNE LINDSTAD

Rune Lindstad – 31 år med engasjement og hjerte for bransjen. Torsdag 11. desember 2025 markerte OKAB Øst minnet etter avdøde Rune Uvaag Lindstad, med overrekkelse av en hederspokal. Rune la ned 31 år i styret – med hjertet for faget, lærlingene og fellesskapet. Ronald Lindstad mottok oppmerksomheten på vegne av familien. **Takk for alt, Rune.**

REGION VEST

50-ÅRSJUBILANTER

På julemøtet i Førde 4. des, ble følgende medlemmer hedret for langt medlemskap i MEF;

- > Bernhard Strand entreprenørforr.
- > Røyseth Maskin AS
- > Per A Øren Entreprenør
- > Byrkelo maskin AS
- > Bjørkhaug Maskin AS

Takk for tilliten, og gratulerer til dere alle!

RESSURS OG MILJØ

MEDLEMSBESØK BLANT SKOGFOLKET

MEF Skog har besøkt medlemsbedriften SG Skog i Brunlanes, Larvik. Innehaver Svein Gudem kjører hogstmaskina mens Jonny Riise kjører lassbæreren. **Takk for en fin dag!**

Det ble også en tur på Gol og besøk hos Slåtten Skog AS. Innehaver Knut Tore Slåtten driver for tiden nesten hjemmefra rett overfor Gol sentrum.

Sist, men ikke minst, var Bjørn Lauritzen i Sandnessjøen på ei lekerdrift. Entreprenør er Tømmer På Sjøen og tømmerkjøper er Nortømmer. Imponerende opplegg!

25 ÅRS MEDLEMSKAP

Det ble også heder og ære til alle som har vært medlemmer i 25 år i MEF:

- > Norsand AS
- > Entreprenørservice AS
- > Vidar Lundeland AS
- > Steine Maskin
- > Brødr Flatebø

Industri- og næringsbygg

Flerbruksbygg til Trailerpartner AS, Stokke

Scan QR-koden og se mer!

Fjøs-systemer Bygg er kjent for sine kostnadseffektive bygg med kort byggetid – lagerbygg, redskapshus og industribygg, både isolerte og uisolerte. Våre bygg har en effektiv og kostnadsbesparende konstruksjon med god arealutnyttelse, og vi tilbyr skredderbygde løsninger til fast pris.

Ta kontakt for informasjon, tilbud eller en uforpliktende prat. Fjøs-systemer Bygg, Losnabakkan 50, 2634 Fåvang. Telefon 02634. E-post: bygg@fjossystemer.no

fjossystemer.no **FJØSSYSTEMER**

Det er kaldt!

Diesel med vinterkvalitet får du hos oss

CIRCLE **K**TM **pro**